

Inhoud

30 november 2001

810

Sinds begin dit jaar de voor advocaten verplichte collectieve overlijdensrisicoverzekering verviel, 'moeten' advocaten hun eigen **pensioenvoorziening** treffen. Die regeling dient 'flexibel' te zijn, vanzelfsprekend, en natuurlijk een kwestie van 'maatwerk'. Maar welke elementen moeten er in ieder geval in worden opgenomen?

814

Het **tuchtrecht** verliest terrein, nu de vrije beroepen worden geconfronteerd met de tucht van markt en consument. De ruimte voor zelfregulering wordt steeds kleiner. Rechtssocioloog Nick Huls verwacht dat het tuchtrecht relevant zal blijven, maar dan voor de achterblijvers in de advocatuur: 'Het tuchtrecht zal prestige verliezen als de top in het buitenland speelt'.

818

In een open brief aan Minister van Justitie mr. A.H. Korthals bepleiten de specialisten Snijders, Wesseling-Van Gent en Ynzonides **uitstel van de herziening** van het burgerlijk procesrecht. De nieuwe rechtsvordering zou niet per 1 januari maar per 1 april a.s. moeten worden ingevoerd.

Omslag: Op 18 oktober werd dit beeld van *Vrouw Justitia*, gemaakt door Elselien van der Graaf, een geschenk van de Utrechtse Orde van Advocaten, onthuld op het plein voor de Rechtbank Utrecht; foto: Rob van 't Woudt

- 810 **Advocaat en pensioen: test de pensioenregeling**
mr. H.M.J. van den Hurk
- 814 **Tuchtrecht op de terugtocht**
Marc Veldt
- 816 **'Opzettelijk handelen' is rekbaar begrip**
Michel Knapen
- 818 **Uitstel gevraagd van invoering nieuw burgerlijk procesrecht**
H.J. Snijders, E.M. Wesseling-van Gent en M. Ynzonides

Vaste rubrieken

- 809 **Column**
Museumverbod
René Klomp
- 822 **Hoe zit het met...**
de sector kanton?
Willem Heemskerck
- 824 **Reactie**
 - Reistijdverletvergoeding
 - Teletubbies
 - Wachten in Haarlem
- 825 **In het nieuws**
Grote kantoren komen slecht uit onderzoek
- 827 **De bijzondere zaak van**
Flip Schreurs: Advocaat en Kerstmis
Jan Pieter Nepveu
- 829 **Iks ging weer eens pleiten**
Leo van Osch
- 837 **Disciplinaire beslissingen**

830-836 Van de orde

- 807 **Van de deken: De verkeerde Zalmnorm**

NIEUW

Centrale controle op de verordeningen
mr. G.J.L.F. Schakenraad

Orde-nieuws
Agenda
Permanente opleiding
Literatuur

Het volgende nummer

is de special over **VALS!** Over alles waarmee advocaten te maken krijgen en wat ze zelf doen, en wat verboden is krachtens wet, recht en goed fatsoen.

VAN DE DEKEN

De verkeerde Zalmnorm

mr. M.W. Guensberg

Tijdens de behandeling van de wijzigingsvoorstellen van de Wet Ongebruikelijke Transacties (MOT) in de Tweede Kamer op 14 november zei de Minister van Financiën, de heer Zalm, over de beoogde meldplicht voor advocaten:

‘Alleen al door het feit dat ze advocaat zijn, menen advocaten al snel dat ze boven de wet verheven zijn en dat voor hen dus überhaupt geen sprake van enige meldplicht kan zijn. Volgens *hardliners* in de advocatuur zou je gewoon moeten kunnen zeggen: kom rustig voor al uw witwasadviezen bij mij, want ik ben advocaat en heb dus geen meldplicht’.

Uit die mededelingen spreekt onbegrip voor de grondslag van de door de Orde naar voren gebrachte protesten tegen een meldplicht. Ook geeft de minister er blijk van dat hij de advocatuur en de regelgeving die geldt voor advocaten niet kent.

De overheid moet geen beleid verdedigen op basis van roddels of achterklap

Advocaten zijn net zo min als ministers en andere Nederlanders verheven boven de wet. Advocaten mogen en moeten zich echter wel op de bijzondere rechten en verplichtingen die aan hen bij wet zijn toegekend, respectievelijk aan hen zijn opgelegd, beroepen. De wet legt aan advocaten een tot op heden absolute geheimhoudingsplicht op. Opzettelijke veronachtzaming van die plicht is strafbaar. Diezelfde wet stelt advocaten vrij van een aangifteplicht van zware misdrijven en geeft advocaten het recht om zich te verschonen als getuige.

Deze rechten en verplichtingen zijn in onze Nederlandse rechtsstaat en in alle andere westerse democratieën aan advocaten toegekend om een basis te bieden aan burgerrechten, zoals het recht van ‘access to justice’ en ‘equality of arms’. Tast men deze beginselen aan dan tast men de rechtsstaat aan. De Orde en de advocatuur vechten dus voor een serieuze en belangrijke zaak en het geforceerde onbegrip dat de Minister van Financiën daarvoor toont is nogal bedenkelijk.

De ‘*hardliners* in de advocatuur’ waarbij de minister kennelijk zijn oor te luisteren heeft gelegd, kunnen door hem direct via de Orde verwezen worden naar de tuchtrechter. Het is advocaten immers verboden om ‘witwasadviezen’ te geven en om op welke wijze dan ook zelf betrokken te raken bij crimineel handelen. Zoals gebruikelijk als men schermt met wetenschap van criminaliteit in de advocatuur, zal ook deze keer concretisering van de aantijgingen wel uitblijven.

Van een minister mag bovendien worden verwacht dat hij zijn mededelingen fundeert op de werkelijkheid. Die bestaat in dit geval uit een zeer goed gereguleerde en gecontroleerde, grote beroepsgroep waarvan slechts een beperkt deel met criminelen te maken heeft en dat alleen maar om ze de rechtsbijstand te geven die hen in een beschaafde wereld toekomt. De overheid moet geen beleid verdedigen op basis van een verkeerd imago van de advocatuur, roddels of achterklap.

De Orde komt krachtens haar wettelijke doelstellingen op voor de goede praktijkuitoefening in het belang van rechtzoekenden. De protesten tegen een meldplicht voor advocaten en inmiddels vooral tegen de slordige en onzorgvuldige criteria die daarvoor in de wetgeving dreigen te worden gehanteerd, zijn daarmee volledig in lijn. Dat de Minister van Financiën het desondanks juist acht om zo oneigenlijk uit te halen naar de advocatuur, doet vermoeden dat hij zich onvoldoende wil verdiepen in de vraag wat advocaten in werkelijkheid doen en wat hun functie in de rechtsstaat is. De minister hanteert een, naar de Orde stellig hoopt tijdelijke, verkeerde Zalmnorm.

Nu de Europese wetgever het uiteindelijk nodig heeft geoordeeld om een voor advocaten zeer beperkte meldplicht in te voeren, moeten verder alle inspanningen er, ter wille van het behoud van rechtsstatelijke normen en waarden, op gericht zijn dat implementatie van de meldplicht in onze wetgeving gewetensvol en nauwkeurig geschiedt. Gezien de uitermate vage en veelal niet op de Nederlandse advocatuur toepasbare tekst van de Anti-Witwasrichtlijn zal dat een werkelijk zeer zware opgave zijn.

Hopelijk wordt het moeilijke implementatiewerk wél serieus genomen, want aantasting van de rechtsstaat is winst voor terroristen. n

COLOFON

81e jaargang – 30 november 2001 – nr. 21
Verschijnt elke twee weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Elsevier bedrijfsinformatie bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. W.K. van Duren
mr. W. Heemskerk
dr. L. Hesselink
mr. A.A.M. van der Meer
mr. P.F.P. Nabben
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. G.J. van Oosten
mr. M. Perfors
mr. M. Ynzonides

Bladmanagement

mr. P. Habermehl
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Ynzonides
dr. L. Hesselink (Elsevier)
dr. H. Buskes (Orde van Advocaten)

Eindredactie

Linus Hesselink

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Elsevier bedrijfsinformatie bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
email: l.hesselink@ebi.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Bijdragen voor het Orde-deel

Nederlandse Orde van Advocaten,
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag,
tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Zie ook: www.advocatenorde.nl

Juridische Vacaturebank

www.jbb.nl

Beeld

Vormgeving: VILLA Y, Andre Klijsen
Tekeningen: Floris Tilanus
De Pinguïn: W.C. van Manen, Stichting
Advocaten voor Advocaten

Lay-out

Dimitry de Bruin, Den Haag

Correctie

Fred Luiten, Leiden

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Postbus 90, 2380 AB Zoeterwoude
tel. 071-5897621, fax 071-5890580
e-mail: bdmvb@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: f 3,70 per mm bij een
kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 22: 30 november 2001
afl. 23: 14 december 2001

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Niet-leden betalen f 290 of € 131,60 per jaar (incl. BTW, verzendkosten en jaarband). Studenten 50% korting. Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Elsevier Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Elsevier bedrijfsinformatie bv, afdeling Klantenadministratie, postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@ebi.nl
Losse nummers: f 15

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit blad mag worden veeleuvoudig, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

C O L U M N

René Klomp

Museumverbod

Graag mag ik op deze plaats fulmineren tegen al te gretig procederende collega's, onzinnige procedures, dan wel tegen anderszins uit de hand gelopen meningsverschillen. Een bericht uit *Het Parool* van afgelopen week vraagt echter om een tegengestelde reactie. Het is de hoogste tijd voor een kort geding. Wat is er aan de hand?

In 1997 heeft een psychisch gestoorde man het schilderij *Cathedra* van Barnett Newman met een stanleymes bewerkt. Het doek van 2,5 bij 5,5 meter was met vijf sneden van in totaal 15 meter doorkliefd. Het geluk bij het ongeluk was dat het 'nette sneden' waren, zodat restauratie mogelijk was. De hersteloperatie duurde vier jaar en is door het Amsterdamse Stedelijk Museum zelf uitgevoerd; totale kosten: f640.000. Binnenkort (8 december a.s.) wordt het gerestaureerde doek gepresenteerd en naar aanleiding daarvan vindt ook een symposium in het Stedelijk plaats.

Extra navrant is dat de dader dezelfde psychopaat is die *Who's afraid of red, yellow and blue III*, eveneens van Barnett Newman, in 1986 met een mes beschadigd heeft. Eenmaal gearresteerd, heeft hij toen verklaard dat hij op deze manier blij wil geven van zijn afkeer van moderne kunst. Deze afkeer was ingegeven door lezing van Carel Willinks boekje *De schilderkunst in een kritiek stadium* uit 1953. Willink zet zich hierin af tegen de moderne, abstracte schilderkunst. Van Bladeren, zo heet de gestoorde man, heeft naar aanleiding van zijn actie uit 1986 acht maanden gevangengezeten, maar bleek in 1997 geenszins van zijn drang tot het vernielen van moderne schilderijen genezen. De vraag dringt zich op of het Stedelijk Museum zich niet tegen deze verwarde man kan beschermen. Het onthutsende antwoord van het Stedelijk in *Het Parool* is 'neen'. Als 'openbare instelling' zou het niet de mogelijkheid hebben Van Bladeren de toegang te weigeren.

Ik geloof daar niets van en zou de advocaat van het Stedelijk willen uitdagen zijn gelijk bij de kortgedingrechter te bewijzen. Als het mogelijk is een *stalker* een *straatverbod* op te leggen, een *hooligan* een *stadionverbod* en een handtastelijke psycho-analyticus een *universiteitsverbod*, dan moet het ook mogelijk zijn voor een schilderijvernieler een *museumverbod* te krijgen en dit effectief af te dwingen. Voor het geval Van Bladeren zich zou beroepen op zijn vrijheid van beweging, dan vind ik dat hij, voor wat betreft de musea voor moderne kunst, zijn grondrecht verspeeld heeft. Wie tot twee keer toe een schilderij met een stanleymes vernielt en volledig ontoerekeningsvatbaar is verklaard, verdient het niet nog langer te worden toegelaten. Het kijken naar moderne, abstracte schilderijen is overigens toch niet aan hem besteed, dus wat is zijn belang? En het verspreiden van zijn portret onder het personeel van het museum mag een inbreuk op zijn privacy zijn, maar ook wat dit betreft kan Van Bladeren in alle redelijkheid mijns inziens geen beroep meer op bescherming van zijn privacy doen.

Mocht de rechter een museumverbod niet aandurven, dan heb ik nog een tip voor het Stedelijk. Zodra Van Bladeren zich weer aan de kassa meldt, een kaartje bestelt en zijn geld op het draaischijfje heeft gelegd, kan het Stedelijk de levering van het kaartje, en daarmee de toegang tot het museum, opschorten tot de volledige kosten van de restauratie zijn voldaan.

n

Advocaat en pensioen

Test de pensioenregeling

Op 1 januari 2000 verviel de verplicht gestelde collectieve overlijdensrisicoverzekering, het beroepspensioenfonds, voor advocaten. Sindsdien moet iedere advocaat eigen voorzieningen treffen. Welke elementen moeten onderdeel uitmaken van een goede pensioenregeling?

mw. mr. H.M.J. van den Hurk
advocaat te Tilburg¹

De verplicht gestelde collectieve overlijdensrisicoverzekering hield niet meer in dan een nabestaandenvoorziening op risicobasis. Dat wil zeggen, dat er louter risicopremies werden betaald en dat er geen verzekerd (spaar-)kapitaal aanwezig werd opgebouwd dat tot uitkering zou komen op de pensioendatum van de advocaat. Voorts hield de regeling in dat naarmate de verzekerde, de advocaat, ouder werd, de uitkering aan de nabestaanden lager werd. De gedachte hierachter was, dat de 'gemiddelde advocaat op leeftijd' inmiddels zelf wel voor een nabestaandenvoorziening zou hebben gezorgd, bijvoorbeeld in de vorm van een bij overlijden te verkopen praktijk c.q. aandeel in een praktijk.

Voor advocaten geldt op dit moment verder geen verplichte pensioenregeling (meer): niet voor advocaat-werknemers, noch voor de zelfstandige advocaat (de IB-ondernemer), noch voor de advocaat-directeur van een besloten vennootschap. De advocaat zal dus zelf voor zijn oudedagsvoorziening, nabestaandenvoorziening, arbeidsongeschiktheidsvoorziening en wat dies meer zij zorg moeten dragen.

Zeker binnen de advocatuur zullen partijen hun pensioenregeling zelf vorm moeten geven

Pensioen in Nederland

Het pensioengebouw in Nederland bestaat uit drie pijlers: de overheidsvoorzieningen (AOW, Anw), de aanvullende pensioenen en de privé-voorzieningen. De aanvullende pensioenen liggen in de werkgevers-werknemerssfeer; de privé-voorzieningen kunnen worden getroffen door bijvoorbeeld zelfstandige - niet in loondienst werkzame - personen, omdat voor hen geen aanvullende pensioenregelingen gelden (behoudens uiteraard verplicht gestelde bedrijfs- of

beroepspensioenfonds). Doch ook werknemers of particulieren die bijvoorbeeld de zogenaamde 70%-norm niet zullen halen, of zelfs tot 100% willen komen of eerder met pensioen willen gaan, kunnen privé-voorzieningen treffen. Hierbij moet dan met name gedacht worden aan voorzieningen in de lijfrentesfeer.

Aanvullende pensioenen²

Pensioen wordt meer en meer gezien als een essentiële, bijna primaire arbeidsvoorwaarde. Dat is uiteraard logisch gezien het feit dat pensioen niets anders is dan een uitgesteld loon. Uit onderzoek is dan ook gebleken, dat zowel werkgevers, maar – en met name – werknemers pensioen een belangrijk element in hun arbeidsverhouding vinden. Hierbij is het goed te bedenken dat een pensioenregeling er is voor de werknemers en niet voor de werkgever. Dit leidt ertoe dat werknemers eigenlijk niet alleen gerechtigd zijn om mee te denken en mee te beslissen over de inhoud van hun pensioenregeling, maar daartoe ook verplicht zijn. Zeker binnen de advocatuur zullen partijen hun pensioenregeling dus zelf vorm moeten geven.

Wat zijn nu de mogelijkheden voor werknemers (mogelijkheden die uiteraard ook gelden voor de werknemer-grootaandeelhouder, behoudens enkele uitzonderingen)? Met andere woorden: welke elementen moeten onderdeel uitmaken van een 'goede' pensioenregeling?

De pensioentoezegging

De werkgever doet aan zijn werknemer een pensioentoezegging. Dat kan een toezegging zijn in de vorm van:

- een eindloon (70% van het laatst verdiende salaris);
- een beschikbare premieregeling (een bepaald percentage van het jaarloon wordt besteed als premie in een pensioenvoorziening);

- een middelloon (een salarisverhoging leidt niet tot een verhoging van de reeds opgebouwde pensioenaanspraken);
- een combinatie van genoemde vormen.

Iedere vorm van pensioentoezegging heeft voor- en nadelen. Het uitgangspunt dient echter telkens de hoogte van het budget te zijn, wat werkgever en werknemer aan de pensioenvoorziening wensen te besteden.

Zoals gezegd is een pensioenregeling in verreweg het merendeel van de gevallen een gezamenlijke inspanning van werkgever en werknemer: beiden schenken een financiële bijdrage aan de regeling. Voor beiden is de pensioenpremie fiscaal aftrekbaar, hetgeen zijn weerslag heeft op de netto-investering van beide partijen.

Op grond van de Wet fiscale behandeling van pensioen van 1 juni 1999 gaat de aandacht vooral uit naar de individualiteit en flexibiliteit. Wat niet veranderd is, is het uitgangspunt dat een pensioenvoorziening ongeveer 70% bedraagt van het laatst verdiende salaris op de pensioendatum. Dit resultaat is over het algemeen wel te bereiken bij alle van de hierboven genoemde vormen van pensioentoezeggingen, waarbij uiteraard bij elke vorm andere elementen een al dan niet belangrijke rol spelen.

De tendens is echter dat steeds meer werknemers op hun eigen wijze invulling

willen geven aan hun pensioenvoorziening, anders dan louter 70% van het laatst verdiende salaris vanaf 65-jarige leeftijd.

Flexibiliseringselementen

In een 'goede' pensioenregeling dienen dan ook zeker de navolgende fiscale flexibiliseringselementen te zijn opgenomen:

- een flexibele pensioendatum: bijvoorbeeld tussen de 55 en 70 jaar;
- de mogelijkheid om ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen uit te ruilen: bijvoorbeeld in plaats van een ouderdomspensioen van f 50.000 per jaar en een nabestaandenpensioen van f 35.000 (70%), louter een ouderdomspensioen van f 60.000 per jaar;
- de mogelijkheid een variatie aan te brengen in de hoogte van de jaarlijkse uitkeringen: bijvoorbeeld in plaats van levenslang f 50.000 per jaar de eerste jaren na de pensionering f 60.000 per jaar en daarna f 45.000 per jaar (dit moet wel binnen een bandbreedte van 100:75);
- de mogelijkheid van een deeltijdpensioen;
- de mogelijkheid van een voortzetting van de pensioenopbouw tijdens de deeltijd pensionering of een demotie vlak voor de pensioendatum ('een stapje

terug doen'): dit element dient in ieder geval gecombineerd te worden met de mogelijkheid voor de werknemer om zelf de extra premie (op basis van een voltijds dienstverband) voor zijn rekening te nemen in het geval hij minder (betaald) gaat werken.

Ook vanuit een sociaal oogpunt dient een 'goede' pensioenregeling een aantal flexibiliseringselementen te bevatten, waarvan als voornaamste genoemd kunnen worden:

- de mogelijkheid tot inkoop van extra dienstjaren: bijvoorbeeld op grond van een *sabbatical year* of een (onbetaald) verlof;
- de mogelijkheid van een inbreng op grond van een vrijwillige waardeoverdracht uit bijvoorbeeld een pensioenregeling die niet direct aan het bestaande dienstverband voorafgaat;
- de mogelijkheid van een vrijwillige eigen bijdrage door de werknemer: hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de mogelijkheid om gelden uit een bedrijfs-spaarregeling voor pensioenpremie aan te wenden;
- de hantering van een AOW-franchise welke gelijk is aan de door de werknemer daadwerkelijk te ontvangen AOW: in een pensioenregeling wordt altijd rekening gehouden met de basisvoorziening van de overheid, de AOW. Dat stuk inkomen wordt in de pensioenregeling niet meegenomen;
- de mogelijkheid om een nabestaandenpensioen te verzekeren voor werknemers jonger dan 25 jaar en de mogelijkheid tot het verzekeren van een ANW-hiaatpensioen;
- de mogelijkheid om een premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid te verzekeren: bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid zal men wensen dat de pensioenopbouw toch voortgaat. De lasten gaan dan relatief zwaarder drukken op het inkomen. Een premievrijstelling is in die gevallen een welkome lastenverlichting;

Een voorbeeld

Aan mr. X., werkzaam als advocaat-medewerker bij een advocatenkantoor, wordt bij zijn indiensttreding door zijn werkgeefster, de besloten vennootschap Advocatenkantoor Y B.V., een pensioentoezegging gedaan in de vorm van een beschikbare premiereregeling, waarbij de hoogte van de premie 1,5% lager is dan de maximale staffels zoals door de fiscus aangegeven. Mr. X., een uitmuntend onderhandelaar, heeft tijdens de besprekingen omtrent zijn arbeidsvoorwaarden bedongen, dat in de pensioenregeling een aantal flexibiliseringselementen zijn opgenomen.

Zo heeft mr. X. de mogelijkheid om al op zijn 55^e jaar zijn pensioenuitkeringen, voortvloeiend uit het kapitaal dat op dat moment beschikbaar is, in te laten gaan. Hij kan er echter ook voor kiezen om de uitkeringen pas op een later tijdstip in te laten gaan, doch uiterlijk op zijn 70^e jaar, omdat dat op grond van de wet het moment is waarop men de pensioenuitkeringen *moet* laten ingaan.

- de mogelijkheid om zowel het WAO-hiaat en het WAO-excedent te verzekeren.

De beschikbare premiereregeling

Het zelf door werknemers laten beleggen van pensioengelden wint aan populariteit. Om van die mogelijkheid gebruik te kunnen maken zal de pensioentoezegging in de vorm van een beschikbare premiereregeling moeten zijn gegoten. Alleen indien sprake is van een beschikbare premiereregeling mag zelf worden beslist over de beleggingen.

Uiteraard geldt ook voor een beschikbare premiereregeling dat hoe hoger de premie is hoe hoger het pensioen later zal zijn. De hoogte van de premie is echter door de fis-

cus gemaximeerd in staffels: naarmate de werknemer ouder wordt, wordt het percentage aan premie dat beschikbaar mag worden gesteld hoger. Afwijkingen naar beneden zijn vanzelfsprekend toegestaan.

Bij een beschikbare premiereregeling wordt geen eindresultaat toegezegd zoals bij een eindloon- of een middelloonregeling. Er wordt slechts een premie ter financiering van pensioen toegezegd. Juist omdat de werkgever geen uitkering garandeert mag de premie op alle mogelijke manieren worden belegd, waarbij slechts twee aspecten een rol spelen: kosten en rendement.

Omdat mr. X. wellicht al op zijn 55^e jaar met pensioen wil gaan, heeft hij in zijn pensioenregeling eveneens bedongen, dat

hij op dat moment de mogelijkheid heeft om een variatie aan te brengen in de hoogte van de jaarlijkse uitkeringen: bijvoorbeeld in plaats van levenslang f 150.000 per jaar de eerste jaren na de pensionering f 120.000 per jaar en daarna f 90.000 per jaar. Mr. X. wil namelijk, als hij op zijn 55^e jaar met pensioen gaat, op dat moment samen met zijn partner een wereldreis maken, waar hij nu gezien zijn drukke praktijk en vier nog kleine kinderen geen tijd voor heeft. Bovendien verwacht mr. X., dat op het moment dat hij 55 jaar is zijn kinderen allemaal nog naar school gaan of studeren. Dat betekent dat hij op dat moment nog behoefte heeft aan een behoorlijk inkomen, terwijl het de verwachting is, dat hij zo'n tien jaar later, als zijn vele jaren jongere, werkende partner (overigens ook werkzaam als advocaat-medewerker) ook van diens oudedagsvoorziening gaat genieten, met lagere pensioenuitkeringen zal kunnen toekomen. De variatie in de uitkeringen moet wel liggen binnen een bandbreedte van 100:75.

Op grond van dit alles wil mr. X. er ook in een later stadium voor kunnen kiezen om gebruik te maken van een deeltijdpensioen. Dat wil zeggen dat hij zijn pensioenuitkeringen voor een gedeelte al op een eerdere leeftijd, bijvoorbeeld 55 jaar, laat ingaan en voor een gedeelte zal blijven werken. In dat geval heeft mr. X., met name op grond van zijn hierboven geschetste toekomstplannen, er wel behoefte aan, dat hij zijn pensioenopbouw tijdens zijn deeltijdpensionering verder voortzet op basis van een voltijds arbeidsovereenkomst. Mr. X. heeft daartoe de mogelijkheid bedongen. Weliswaar dient hij het ontbrekende stukje premie geheel zelf te voldoen.

Omdat de partner van mr. X., met wie hij gehuwd is zelf eveneens werkzaam is in een voltijdse arbeidsovereenkomst en daar pensioenaanspraken opbouwt, gebaseerd op een eindloonregeling, wil mr. X. de mogelijkheid hebben om op het moment dat hij er voor kiest om zijn pensioenuitkeringen in te laten gaan de door hem opgebouwde aanspraken op een nabestaandenpensioen om te zetten in een voor hem hoger ouderdompensioen. Het kan best mogelijk zijn dat hij nimmer gebruik zal maken van die

keuzemogelijkheid, omdat er redenen zouden kunnen zijn ontstaan waardoor het beter is om het nabestaandenpensioen niet uit te ruilen. Veronderstel bijvoorbeeld, dat de levensverwachting van mr. X. op enig moment drastisch afneemt...

Dat kan dan voor mr. X. ook een overweging zijn om eens een tijdje met onbetaald verlof te gaan om bijvoorbeeld die

voor hem een individuele AOW-franchise geldt en geen standaardbedrag dat zowel voor alleenstaanden als voor een werknemer met een partner gelijk is. Deze individuele AOW-franchise impliceert, dat de pensioenopbouw van mr. X. beter afgestemd zal zijn op zijn huwelijkssituatie, mits die uiteraard onveranderd blijft.

Gezien de inkomenssituatie van de op

vennootschap Advocatenkatoor Y B.V. zal hij dat veelal doen middels zijn eigen (management-)B.V. en treedt hij op dat moment over het algemeen ook in dienst bij zijn eigen (management-)B.V. Op dat moment zal zijn besloten vennootschap hem een pensioentoezegging kunnen doen, zoals zij dat wenselijk acht.

Met flexibiliseringselementen kan een pensioenregeling ook op latere leeftijd nog aanvoelen als een passende jas

dingen te doen, die hij altijd al had willen doen. Hij wil echter wel dat zijn pensioenopbouw op gelijke wijze wordt voortgezet, omdat zulks ook consequenties heeft voor de hoogte van het nabestaandenpensioen. Daarom is de mogelijkheid opgenomen om extra dienstjaren in te kopen in dit soort gevallen. Mr. X. moet die extra dienstjaren wel uit eigen middelen financieren.

Voordat mr. X. werkzaam was bij zijn huidige werkgeefster heeft hij als advocaat-stagiaire gewerkt op een ander advocatenkantoor waar hem geen pensioentoezegging was gedaan. Dáárvoor werkte hij als bedrijfsjurist bij een bouwmaatschappij en bouwde hij wel pensioenrechten op, gebaseerd op een middelloonregeling die niet werd geïndexeerd. Mr. X. overweegt om die opgebouwde pensioenaanspraken over te dragen aan de uitvoerder van zijn huidige pensioenregeling, omdat de aanspraken dan waarschijnlijk beter zullen renderen. Omdat er voor dit soort overdrachten geen wettelijke plicht tot medewerking voor de pensioenuitvoerders bestaat heeft de werkgeefster van mr. X. deze mogelijkheid in zijn pensioenregeling opgenomen.

De premiestaffels van de beschikbare premieregeling liggen telkens 1,5% beneden het fiscale maximum. Mr. X. heeft dan ook voor zichzelf de mogelijkheid bedongen om dit stukje premie zelf aan te vullen uit bijvoorbeeld de bedrijfs spaarregelingen waaraan hij deelneemt.

Bovendien heeft mr. X. bedongen dat er

voltijdse basis werkende partner zal mr. X. geen behoefte hebben aan een ANW-hiaatverzekering, nu zijn partner hoogstwaarschijnlijk nimmer voor een ANW-uitkering in aanmerking zal komen. Wel zal mr. X. met het oog op de lasten van het gezin en de toekomstplanning behoefte hebben aan een WAO-hiaatverzekering en een WAO-excedentverzekering. Tevens is het voor hem aanbevelenswaardig om premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid mee te verzekeren. De premie voor de beschikbare premieregeling gaat immers relatief gezien zwaarder op het gezinsinkomen drukken indien mr. X. arbeidsongeschikt raakt en bijvoorbeeld van 70% of minder van zijn huidige inkomen zal moeten rondkomen.

Indien mr. X. op enig moment in zijn loopbaan aandeelhouder wordt in de besloten

Vóór de pensioendatum

De niet langer verplicht gestelde collectieve overlijdensrisicoverzekering voor advocaten was zeker geen 'goede' pensioenregeling. Alleen al niet omdat het louter om een nabestaandenvoorziening ging. De opheffing van de verplichtstelling heeft er echter wel voor gezorgd dat nog meer mensen zich bewust zijn geworden van het feit dat niet tot de pensioendatum gewacht kan worden voordat wordt overgegaan tot het treffen van (onder andere) een oudedagsvoorziening. Immers, hoe een pensioenregeling er ook uitziet, wie ook betaalt: een gulden die vanaf 25-jarige leeftijd onbelast rendeert levert op de pensioendatum aanzienlijk meer op, dan de gulden die pas op 50-jarige leeftijd in de pensioenvoorziening wordt gestopt. Met het opnemen van de nodige flexibiliseringselementen in de pensioenregeling zal deze ook op latere leeftijd nog aanvoelen als een passende jas. n

Noten

- 1 Werkzaam bij Gommer & Partners Pensioen Advocaten
- 2 In het kader van dit artikel zal verder geen aandacht meer worden besteed aan de voorzieningen van overheidswege of aan de privé-voorzieningen.

Ruimte voor zelfregulering wordt steeds kleiner

Tuchtrecht in de verdediging

De vrije beroepen met hun traditionele, gilde-achtige structuur worden opengebrouwen en blootgesteld aan de tucht van markt en consument. Het tuchtrecht zal hierdoor terrein verliezen, aldus een recent Leids rapport. Dat in opdracht van het Ministerie van Justitie werd gesteld. Onderzoeker prof. mr. Nick Huls: 'Ik ben nogal somber over de toekomst van het tuchtrecht.'

Marc Veldt
freelance journalist

Het heeft wel iets van een doorsnee natuurfilm: nog maar net is de diersoort of het leefgebied uitgebreid in kaart gebracht, of er wordt zorgelijk geconcludeerd dat haar bestaan bedreigd wordt. Nu het tuchtrecht eindelijk geïnventariseerd is, zou het best eens kunnen dat het zijn beste tijd gehad heeft. De *habitat* van het tuchtrecht ligt namelijk van diverse kanten onder vuur.

Prof. mr. N. Huls, rechtssocioloog in Rotterdam en Leiden, ziet in de advocatuur een driedeling in de praktijken. De verschillen tussen eenmanszaken, middelgrote praktijken en de heel grote kantoren worden steeds groter. Daarnaast neemt de specialisatie toe. Neem de insolventie-advocatuur, die een geheel eigen opleidingsprogramma heeft. Dit alles veroorzaakt versplintering. Huls en co-auteur dr. Marieke Kleiboer vragen zich af of dan nog voor alle kantoren hetzelfde tuchtrecht kan gelden. De regels inzake belangenverstremgeling bijvoorbeeld, gebaseerd op de gemiddelde praktijk in Etten-Leur, worden heel ingewikkeld bij een kantoor met tweehonderd advocaten, waarbij de ene afdeling niet

meer precies weet wat de andere doet.

Een extra complicatie zal optreden als de trend van samenwerken in multidisciplinaire teams van accountants, notarissen en advocaten zich doorzet. Het is dan moeilijk te bepalen waar in de keten de verantwoordelijkheid ligt. Tuchtrecht is geschreven voor individuele beroepsbeoefenaren, niet voor teams of bedrijven. Bovendien moet er dan meestal bij drie verschillende tuchtcolleges geklaagd worden.

Tucht

Internationalisering is een tweede probleem voor het tuchtrecht, dat immers nationaal van aard is. Sommige grote kantoren vormen internationale allianties en begeven zich op de wereldmarkt, en tegelijkertijd verbiedt het Europese recht veel regelgeving die kan werken als een verkapt drempel voor buitenlandse bedrijven om zich hier te vestigen.

En dat hangt weer samen met de derde bedreiging van het tuchtrecht: liberalisering en marktwerking. Markten worden opgesteld, groepsregelingen die het professionele niveau hooghouden worden ineens als kartels beschouwd. De grenzen van de beroepsgroep worden vager als monopolies wegvalen en toetredingseisen versoepelen. Beroepsgenoten gaan elkaar als concurrenten zien, wat de gezamenlijke normhandhaving bemoeilijkt.

Klachtrecht

De marktwerking veroorzaakt twee nieuwe gevaren voor het tuchtrecht: commercialisering en haar keerzijde, consumentisme. Een dienst wordt een product, een inspanningsverbintenis wordt een resultaatsverplichting, en de klant heeft altijd gelijk. De informatieachterstand van de cliënt neemt bovendien af. Het vertrouwens karakter tussen

Klachten

De meeste klachten worden tegen kleine kantoren ingediend. Advocaten springen er qua hoeveelheid klachten echt uit tegenover andere beroepen. Gemiddeld worden jaarlijks ruim 650 klachten bij de Raden van Discipline ingediend, en dan zijn de interventies van de dekens niet eens meegerekend. Dit terwijl het aantal advocaten in die periode onder de 11.000 lag. Ter vergelijking: tegen de in medische beroepsuitoefenaars, bij elkaar meer dan 316.000 mensen, worden zo'n 980 klachten per jaar ingediend. Naar de oorzaken van dergelijke verschillen is nog geen onderzoek gedaan. Van 1995 t/m 1999 steeg het aantal klachten tegen advocaten, terwijl het bij de andere beroepen ongeveer gelijk bleef. Interessant is verder dat je geen topjurist hoeft te zijn om de drie meest voorkomende klachten te vermijden: geen of onvoldoende rechtsmaatregelen, termijnen niet in acht nemen of niet aan de cliënt meedelen (8,2%), onjuiste of onnodig grievende uitspraken jegens de cliënt (7,7%), onvoldoende tijd en aandacht uittrekken (6,1%).

Het onderzoek

Het onderzoek behelst het zogenoemde wettelijke, niet-hiërarchische tuchtrecht. Dat wordt gevormd door het tuchtrecht voor acht vrije beroepen en het economische tuchtrecht – productregels voor een aantal agrarische bedrijfstakken. Bij het tuchtrecht voor de vrije beroepen, zoals de advocatuur, staat van oudsher de kwaliteit en de goede naam van de beroepsgroep voorop. Misstanden worden vaak aan het licht gebracht door klachten van cliënten, maar het tevreden stellen van de klager komt niet op de eerste plaats. De klager heeft echter vaak wel die indruk, en blijft daardoor soms teleurgesteld achter.

Het tuchtrecht is wettelijk geregeld vanwege het maatschappelijke belang van deze vrije beroepen. Zij worden ook wel de ‘vertrouwensambten’ genoemd: cliënten zijn sterk afhankelijk van, en kunnen weinig anders dan vertrouwen stellen in artsen, notarissen, deurwaarders, accountants, enzovoorts. Ook wie er tot de beroepsgroep behoren is wettelijk geregeld. Het tuchtrecht heet ‘niet-hiërarchisch’ omdat men beoordeeld wordt door beroepsgenoten, eventueel voorgezeten door een rechter.

Het rapport kost f 80,- en is te verkrijgen bij uitgeverij Lemma, postbus 3320, 3502 GH Utrecht, tel. 030-2545652.

professional en cliënt wordt meer en meer vervangen door een zakelijk contract.

Hierdoor moet het tuchtrecht steeds meer gaan wijken voor – of gaan lijken op – het klachtrecht.

Prof. mr. N. Huls: 'De beroepsgroepen moeten zelf aantonen dat toewijding aan de publieke zaak kan samengaan met op eigen gewin gerichte wedijver'

Het werd bij de presentatie van het onderzoek van diverse kanten benadrukt: tuchtrecht is geen klachtrecht, maar de grens ertussen ligt buitengewoon lastig. Waar de functie van het tuchtrecht in de eerste plaats is de beroepsstandaard en betamelijkheid te handhaven, gaat het bij het klachtrecht over conflictbemiddeling en de kwaliteit of de prijs-/kwaliteitsverhouding van de geleverde dienst, met de mogelijkheid van schadevergoeding. De Orde is in 1999 in zes arrondissementen begonnen met het pilotproject Klachten- en Geschillenregeling Advocatuur. In eerste instantie is er een interne klachtenbehandeling op de advocatenkantoren. Als dat voor de cliënt niet tot een oplossing leidt, kan hij nog naar de Geschillencommissie Advocatuur, waarin vertegenwoordigers van de rechterlijke macht, consumentenorganisaties en de advocatuur zitting hebben. Dat er meerdere loketten voor de klager zijn, wordt als verwarrend ervaren.

Maar het tuchtrecht groeit ook steeds meer naar het klachtrecht toe. Was aanvankelijk de ‘eer en stand van de advocaten’ de norm waaraan getoetst werd, sinds midden jaren '80 staat de zorg voor de cliënt voorop. Ook kan de Raad van Discipline sindsdien een schadevergoeding toewijzen.

Kwaliteitsbeleid

Een mogelijke toekomstige concurrent voor het tuchtrecht is volgens de onderzoekers

het kwaliteitsbeleid. De accountancy loopt voorop, maar ook in de advocatuur en de medische wereld wordt er – nog vrijblijvend – aan gewerkt. In het kwaliteitsdenken bestaat ook collegiale toetsing, waarbij beroepsgenoten elkaars bedrijfsvoering onder de loep nemen nog voordat er eventueel iets fout is gegaan. Daarnaast behelst het kwaliteitsnormering en certificering, zodat klanten een betere keuze kunnen maken. Of dit een alternatief of een aanvulling op het tuchtrecht zal worden, is koffiedik kijken.

Overheidsbeleid

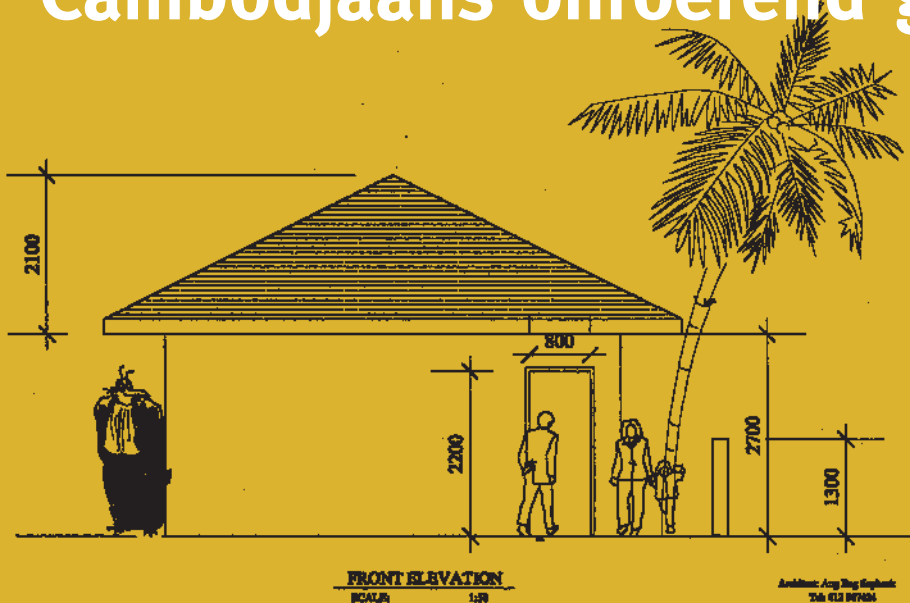
Het Ministerie van Justitie had gevraagd om dit onderzoek, omdat men werkt aan een ‘bouwtekening’ van het toekomstige tuchtrecht. Er moet een transparant systeem komen – ook qua geldstromen – van tuchtcollages, die door de rechterlijke macht ondersteund worden met middelen en voorzitters. Justitie is met name verantwoordelijk voor de advocatuur en het notariaat, vitale beroepen in het rechtsbestel, stelde Directeur-generaal Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand Mr. P. Holthuis, bij de presentatie van het boek. Daarom loopt momenteel bijvoorbeeld het project Ondersteuning Tuchtrechtspraak Advocatuur.

Is al dat werk nu tevergeefs, omdat het tuchtrecht van binnen en buiten wordt uitgehouden? Mr. Holthuis zag dat voorlopig niet gebeuren, maar stelde wel dat een dam opwerpen tegen die uitholling een van de moeilijkste vraagstukken was.

De rechtssocioloog Huls verwacht dat het tuchtrecht zal blijven bestaan, maar wel op kleinere schaal, en vooral relevant zal zijn voor de achterblijvers. ‘De advocaten zitten nu midden in een overnamecarroussel. De komende drie tot vijf jaar zullen we zien hoe groot de uittocht naar de internationale markt is. Het tuchtrecht zal prestige verliezen, als de top in het buitenland speelt. Vergelijk het met de voetbalcompetitie. De beroepsgroepen zullen zelf moeten aantonen dat toewijding aan de publieke zaak en op eigen gewin gerichte wedijver samen kunnen gaan. Dat is moeilijk.’

n

Advocaten voor Advocaten in Cambodjaans onroerend goed

In Cambodja werden tussen 1975 en 1979 naar schatting 1,7 à 3,3 miljoen mannen, vrouwen en kinderen door **Pol Pot** c.s. vermoord. Ook rechterlijke macht en advocatuur werden uitgeroeid. Na de verdrijving van Pol Pot, de door de Verenigde Naties tot stand gebrachte vrede en de terugtrekking van de Viëtnamezen, moesten zij opnieuw opgebouwd worden in de beoogde nieuwe rechtsstaat.

Door het grote gebrek aan goed opgeleide rechters en advocaten en door welig tierende corruptie – Cambodja is één van 's werelds allerarmste landen – is die rechtsstaat er nog lang niet. Maar er wordt wel aan gewerkt, o.a. door **Legal Aid of Cambodia** ('LAC'). Dat is een gratis rechtshulp-organisatie van jonge advocaten in de hoofdstad Phnom Penh, met een groeiend aantal provinciale bijkantoren.

Advocaten voor Advocaten steunt het LAC sinds zijn oprichting in 1995. De Stichting is vertegenwoordigd in LAC's **Advisory Board**. Ook was zij betrokken bij de selectie en uitzending in mei 2001 van de Amsterdamse advocaat Mr Heidi Lichtevelde als **Legal Consultant** bij het LAC. (In Advocatenblad nummer 17 van 5 oktober 2001 schreef Mr Lichtevelde over het **Rode Khmer Tribunaal** ter

berechting van de schuldigen aan de genocide anno 1975 – '79.)

In de altijd overvolle rechtbank van Phnom Penh wordt node een **advocatenkamer** gemist, waar advocaat en cliënt vertrouwelijk overleg kunnen plegen. De plaatselijke vertegenwoordiger van de Verenigde Naties acht dat gemis strijdig met de beginselen van een eerlijk proces. Hij vroeg de President van de Rechtbank om het laatste open stukje grond achter het gerechtsgebouw en de Deken van de Orde

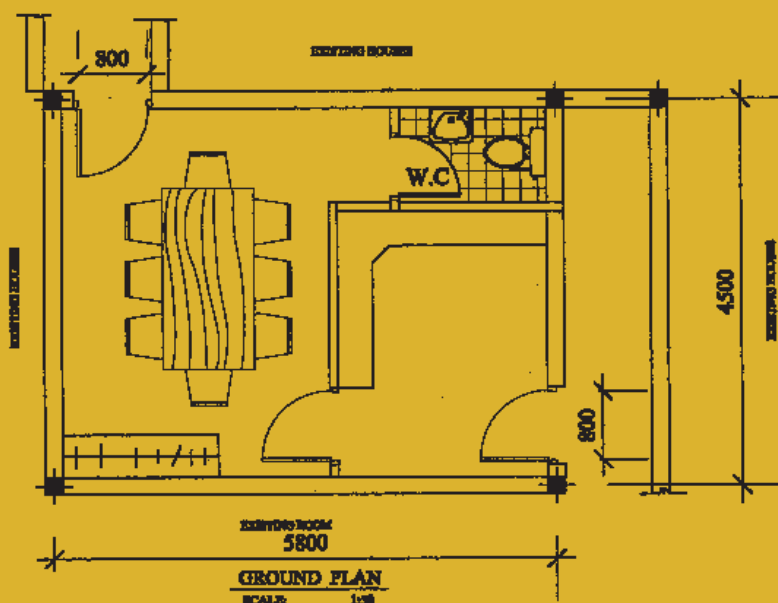
van Advocaten om een ontwerp voor de advocatenkamer. Die kreeg hij. Het ontwerp voorziet zelfs in een heel huisje. Advocaten voor Advocaten werd gevraagd dat huisje te betalen (NLG 15.000 à NLG 20.000).

DAT KAN, MET UW STEUN.

Advocaten voor Advocaten ijvert voor mensenrechten van advocaten en advocatenrechten van mensen. Fondsen werft zij uitsluitend onder Nederlandse advocaten. Jaarlijks vraagt zij hen om f 1 uur (na 1.1.2002 €1 uur) d.w.z. een bedrag ter waarde van één declarabel uur. Niet alleen voor advocatenkamers in Cambodja, maar ook voor werk elders, bijvoorbeeld in Brazilië, Turkije of Colombia.

De Stichting dankt u bij voorbaat voor uw Uur op girorekening 4338327 of op bankrekening 489938655.

Stichting Advocaten voor Advocaten,
p/a Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht.
Tel. 030-2538407, Fax: 030-2537168. Email:
N.Jagers@law.uu.nl

Proefschrift over opzet in bijzondere wetten

‘Opzettelijk handelen’ is rekbaar begrip

Opzet op het overtreden van de wet is niet meer vereist. Maar om een lichtere straf te bewerkstelligen kunnen advocaten nog steeds pleiten dat het opzet op de bestanddelen niet is bewezen. Promovendus Marc Kessler geeft een aantal tips.

Michel Knapen
freelance journalist

Rechters halen snel algemene ervaringsregels van stal om het opzet te bewijzen, maar gelden die regels wel in dit specifieke geval?

Toerist wordt op Schiphol aangehouden omdat er een pakketje drugs in zijn koffers zit. Verdachte ontkent daar iets van te weten; hem is slechts gevraagd de koffer, die hij op verzoek van ‘een bekende’ uit Bogotá meenam, af te geven aan ‘iemand’ op de luchthaven. Heeft hij *opzettelijk* harddrugs ingevoerd?

Het is dit opzetbegrip dat mr. Marc Kessler in zijn proefschrift *Subjectieve bestanddelen in bijzondere wetten* (Gouda Quint) aan een nadere beschouwing onderwerpt. Daarvoor bestudeerde hij de Opiumwet, de Wet wapens en munitie en de Wet op de economische delicten. Kessler (30), docent aan de Rijksuniversiteit Groningen, promoveerde 4 oktober hierop.

Kenmerkend voor het opzet in bijzondere wetten is dat dit strafverzend werkt. Ontbreekt het opzet, dan is het feit nog steeds strafbaar, maar dan als overtreding – en wordt dus met een lagere straf bedreigd. De overtredingsvariant wordt in bijzondere strafwetten als een soort achtervanger gebruikt. Handig wanneer het opzet moeilijk

te bewijzen is.

En dat was in het verleden zo, zegt Kessler. ‘Neem de economische noodwetten van rond de Tweede Wereldoorlog. De Hoge Raad aanvaardde pas opzet als de wet opzettelijk was overtreden. Dat is natuurlijk moeilijk te bewijzen. En in die jaren was het voorwaardelijk opzet nog niet aanvaard.’ Dat laatste geschiedde in 1954 (Cicero-arrest). Twee jaar daarvoor liet de Hoge Raad de eis vallen dat het opzet gericht moest zijn op het overtreden van de wet. Dat zette de weg open voor een makkelijker te bewijzen opzet,

zodat de meeste delicten als misdrijf konden worden aangenomen.

Ook al is opzet op het overtreden van de wet niet meer vereist, het blijft voor advocaten van belang om te bepleiten dat het opzet op de bestanddelen niet is bewezen, om zo in ieder geval een lichtere straf (op de overtreding) te bewerkstelligen. Daarvoor heeft Kessler een aantal tips.

‘Rechters halen doorgaans snel algemene ervaringsregels van stal om het opzet te bewijzen. Maar gelden die ervaringsregels wel in dit specifieke geval? Daar zouden advocaten meer op moeten letten. Er zijn namelijk omstandigheden denkbaar dat de algemene regel niet opgaat.’

Een soortgelijk probleem doet zich voor bij voorwaardelijke opzet. Wie van Colombia naar Amsterdam vliegt en op Schiphol arriveert met een verdacht pakketje, krijgt van de rechter al snel te horen dat hij bewust een risico heeft genomen. ‘Doordat de verdachte geen onderzoek heeft gedaan naar zijn eigen koffer, geeft hij daarmee geen blijk van goede trouw’, aldus Kessler. ‘De

rechter neemt dan opzet aan. Maar er bestaat de mogelijkheid dat een toerist echt niet aan drugshandel heeft gedacht. Het is de taak van de advocaat daarop te wijzen.’

Kessler haalt het voorbeeld aan van een man die in Suriname gewond raakte bij een verkeersongeval, en in Nederland behandeld wilde worden. ‘De buurman die hem naar het vliegveld bracht, gaf hem een sporttas mee. Daarin zaten ook drugs, maar de man was mentaal alleen maar bezig met zijn verwondingen.’ Volgens de promovendus bestaat er nu eenmaal een categorie twijfelgevallen, ‘en vooral advocaten die weinig kaas hebben gegeten van strafrecht vergeten die wel eens. Pas in cassatie komt dan echt aan de orde of er sprake was van opzet of niet.’

De promovendus ontdekte nog een curiositeit. ‘Dat het opzet gericht moet zijn op de bestanddelen en niet op het overtreden van de wet zelf, is sinds 1952 de hoofdregel, maar er bestaat een uitzondering. In de Monumentenwet moet de dader zich bewust zijn van het feit dat hij de wet overtreedt. Dat is natuurlijk moeilijker te bewijzen dan opzet op alleen de bestanddelen.’ Volgens Kessler kunnen advocaten uit deze uitzondering een slaatje slaan: ‘Er is ruimte voor betoegen die je nooit gevoerd ziet. Raadslieden kunnen dus een beroep doen op het ontbreken van opzet op het overtreden van de wet. Je moet het niet doen bij de bekende wetten, want dat werkt niet en dan word je weggehoond. Maar bij de meer exotische wetten valt het te proberen.’

Een laatste tip: het OM is verplicht het woord ‘opzettelijk’ in de tenlastelegging op te nemen. Gebeurt dat niet, dan moet de rechter aannemen dat er sprake is van een overtreding. ‘Officieren vergeten dat wel eens. Ook daar kan de advocaat zijn voordeel mee doen.’

n

Open brief aan Minister van Justitie

Uitstel gevraagd van invoering nieuw burgerlijk procesrecht

In een brief aan Minister van Justitie Korthals bepleiten prof. mr. H.J. Snijders, mw. mr. E.M. Wesseling-Van Gent en mr. M. Ynzonides dat de herziening van het burgerlijk procesrecht niet per 1 januari maar per 1 april a.s. wordt ingevoerd.

Aan de Minister van Justitie
mr. A.H. Korthals
Postbus 20301
2500 EH 's-Gravenhage

's-Gravenhage, 19 november 2001

Betreft: Wetsvoorstel 26 855 tot herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken, in het bijzonder de wijze van procederen in eerste aanleg

Excellentie,

Ondergetekenden richten zich tot u in verband met de datum van inwerkingtreding op 1 januari a.s. van bovengenoemde regeling van het procesrecht voor burgerlijke zaken, in het bijzonder de wijze van procederen in eerste aanleg (hierna: de herziening van het burgerlijk procesrecht) na aanvaarding door de Eerste Kamer. De leden van de VVD-fractie hebben er al bij u op aangedrongen de herziening van het burgerlijk procesrecht niet eerder dan op 1 april 2002 in te laten gaan¹. Op een hiertoe strekkende vraag hebt u onder meer geantwoord dat u in een afzonderlijke brief op de vast te stellen datum van invoering van de herziening van het burgerlijk procesrecht benevens de nieuwe regeling voor de rechterlijke organisatie (WV 27 181 en 27 182) zult ingaan, dit met inbegrip van desbetreffende aanpassingswetgeving (WV 27 824 resp. 27 878)². U hebt tevens aangegeven dat gefragmenteerde inwerkingtreding - voor zover al mogelijk - onwenselijk voorkomt³.

Met deze brief, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan onder meer de voorzitters van de vaste commissie voor Justitie in de Tweede en Eerste Kamer, beogen ondergetekenden hun ernstige zorg te verwoorden ten aanzien van de datum van inwerkingtreding van de herziening van het burgerlijk procesrecht. Ondergetekenden doen dit vanuit hun verschillende invalshoek als rechtspractici en docenten van postdoctorale cursussen met betrekking tot de herziening, alsmede vanuit hun perspectief als (hoofd)redacteur en auteur van komende basisliteratuur over de herziening van het burgerlijk procesrecht⁴.

Zij gaan er hierbij van uit dat gefragmenteerde inwerkingtreding uitgesloten is, althans zo veel problemen oproept dat deze optie niet reëel voorkomt.

Ondergetekenden begrijpen dat inwerkingtreding op 1 januari 2002 mogelijk reeds niet haalbaar is, omdat de twee aanpassingsregelingen nog bij de Tweede Kamer aanhangig zijn en wellicht niet tijdig voor het einde van dit jaar door de Eerste Kamer behandeld en afgedaan zullen kunnen worden. Dan zijn er ook nog drie relevante amvb's, die thans bij de Raad van State liggen voor advies. Naar verluidt bestaat er vanuit de rechterlijke macht forse kritiek op enige bepalingen uit deze uitvoeringsregelingen. Hoewel op wetgevingsprocestechnische gronden inwerkingtreding mogelijk toch al niet voor

1 maart a.s. te verwachten valt, nemen ondergetekenden gelet op het belang van de kwestie geen enkel risico en vragen zij hierbij uw aandacht voor de te verwachten problemen in de rechtspraak in geval van inwerkingtreding op 1 januari 2002 of kort daarna.

De problemen die wij voorzien en de argumenten voor uitstel zijn de volgende.

- De definitieve teksten van het geheel aan relevante regelingen zullen ten vroegste op 4 december a.s. zijn vastgesteld en bekend kunnen worden. Van de definitieve artikelnummers met betrekking tot de wetgeving in formele zin bestaan alleen nog voorlopige versies en dat nog slechts sinds enkele weken. Aldus is er voor de rechtspraak slechts een “adempauze” van amper drie weken. Dit is een ongehoord korte termijn voor een zo ingrijpend complex aan regelingen als dat van deze herziening van het burgerlijk procesrecht (hier en hierna met inbegrip te beschouwen van de procesregels in de voorgestelde regelingen voor de rechterlijke organisatie).
- Het is dan ook uitgesloten dat tijdig voor 1 januari a.s. wetboeken gepubliceerd zullen kunnen zijn, die de definitieve teksten van alle zes betrokken regelingen bevatten. Dit klemt temeer nu het hier gaat om een groot aantal regelingen, die - voor zover het de wetgeving in formele zin betreft - ook nog eens vele wijzigingen hebben doorgemaakt bij de parlementaire behandeling in de Tweede Kamer. Weliswaar kunnen de eindteksten mogelijk wel tijdig voor 1 januari a.s. op internet verschijnen, maar deze wijze van publicatie kan toch bezwaarlijk als genoegzaam voor de rechtspraak worden beschouwd.
- Het moge ook duidelijk zijn dat op 1 januari a.s. geen literatuur van enige betekenis over de herziening van het burgerlijk procesrecht voorhanden is (noch van een commerciële uitgever noch van andere huize). Redacties en auteurs wachten immers op de definitieve teksten en artikelnummers. Dit geldt voor de handboeken, het geldt ook voor de losbladige en elektronisch te raadplegen editie Burgerlijke Rechtsvordering en tevens voor de Modellen voor de Rechtspraak. Het productieproces bij de uitgever is minstens twee maanden en de benodigde literatuur ligt dan ook niet voor 1 maart a.s. in de respectieve winkels en brievenbussen. De auteurs die al aan de slag zijn gegaan met eerdere concept-teksten hebben als ervaring dat de reeds uitgevoerde bewerkingen van de bestaande drukken op een veel omvangrijker operatie duiden dan op het eerste oog lijkt.
- Dit alles klemt temeer nu het burgerlijk procesrecht ondanks alle deformalisering toch heel veel “hard and fast rules” bevat, waarvan de niet-inachtneming tot ongelukken als onbevoegdverklaring en niet-ontvankelijkverklaring kan leiden of althans tot chaotische toestanden in de rechtsbedeling en de rechterlijke administratie. Wij stippen een aantal vragen aan. Waar bijvoorbeeld een rekest in te dienen in een kantonrechterzaak als het gaat om een nevenzittingsplaats? Aan het hoofdadres van de rechtbank/sector kanton of aan het adres van de nevenzittingsplaats (een vraag waar één van de drie amvb's het antwoord op moet geven? Enigszins vergelijkbare vragen rijzen bij de dagvaarding. En waar in hoger beroep te gaan van een tussenvonnis of eindvonnis van een kantonrechter dat voor respectievelijk na 1 januari 2002 is geweest? Binnen welke termijn en bij wie moet verzet worden ingesteld tegen een verstekvonnis van een kantongerecht dat is geweest vóór of juist kort na 1 januari 2002? Welke nieuwe elementen dienen een dagvaarding resp. een rekest zoal te bevatten en welke gevolgen heeft niet-inachtneming daarvan?

- Ontregeling van de praktijk is op zichzelf al een onoverkomelijk ernstige zaak, maar zou ook wel eens gepaard kunnen gaan met staatsaansprakelijkheid voor onrechtmatige rechtspraak (al gelden hiervoor naar ongeschreven recht zeer strenge maatstaven).
- Gelijk bij andere grote wetgevingsoperaties, mag en moet de rechtspraak verlangen dat een redelijke periode wordt gegund voor de voorbereiding op de nieuwe wetgeving. Bij inwerkingtreding per 1 januari 2002 is daarvan echter geen sprake.
- Het cursuscircuit draait inmiddels wel, doch veel cursussen moeten nog worden gegeven. Voorts speelt het probleem dat men geen docenten kan vinden die nog cursussen willen en kunnen geven. In dit verband valt erop te wijzen dat voor de SSR inmiddels een soort noodprogramma is gecreëerd, waarbij enkele juristen bereid zijn gevonden om voor een grote groep rechters en secretarissen tegelijk het nieuwe recht te doceren. De plannen die de SSR had gemaakt met PAO-Leiden/Tilburg zijn in het water gevallen. De eerste cursus van de NOV-beroepsopleiding met literatuur op basis van het nieuwe recht, gaat pas komend voorjaar van start. Te bedenken valt overigens dat de reeds gehouden cursussen werkten met onvolledige en inmiddels deels achterhaalde teksten van de voorgenomen regelingen; de amvb's waren en zijn in het geheel nog niet voorhanden.
- Zou als datum van inwerkingtreding 1 april 2002 gekozen worden, dan valt deze samen met die van de inwerkingtreding van de EEX-Vo. Dat zou een voordeel zijn, nu de EEX-Vo al weer forse wijzigingen met zich brengt van de afdeling inzake de rechtsmacht van de Nederlandse rechter.

Een voor de hand liggend argument om vast te houden aan 1 januari 2002 is de Raad voor de Rechtspraak die uitziet naar formele oprichting op 1 januari 2002. Ons inziens weegt dit argument echter niet op tegen bovengenoemde, zwaarwegende argumenten vanuit de praktijk. Daar komt bij dat de Raad voor de Rechtspraak in oprichting nu ook al functioneert; niet valt in te zien waarom dat niet ook nog voor de eerste drie maanden van 2002 zou kunnen gelden (de begrotingstechnische breuk in de loop van het jaar kan toch werkelijk niet onoverkomelijk zijn). Overigens denken wij wel dat het onwenselijk zou zijn om de Wet op de Raad voor de Rechtspraak en de daarmee onlosmakelijk verbonden Wet Organisatie en Bestuur Gerechten per 1 januari 2002 in werking te laten treden en nieuw Rechtsvordering pas per 1 april 2002. Dit zou immers twee opeenvolgende ingrijpende wijzigingen betekenen, waarmee de praktijk en uitgevers niet uit de voeten kunnen.

Gezien al het vorenstaande geven ondergetekenden u dringend in overweging een redelijke periode - drie, eventueel twee maanden - voor de invoering van de herziening van het burgerlijk procesrecht in acht te nemen.

Met de meeste hoogachting,

H.J. Snijders, E.M. Wesseling-van Gent en M. Ynzonides

Noten

¹ Nader voorlopig verslag (nr. 16a), p. 4-5.

² Nadere Memorie van Antwoord (nr. 16b), p. 13-14.

³ T.a.p.

⁴ Prof. mr. H.J. Snijders is hoogleraar burgerlijk recht te Leiden, raadsheer-plaatsvervanger te Arnhem, rechter-plaatsvervanger te Den Haag en o.m. hoofdredacteur van de Modellen voor de rechtspraak, redacteur en co-auteur van het handboek Nederlands burgerlijk procesrecht en het NovA-beroeps cursusboek Burgerlijk procesrecht. Mw. mr. E.M. Wesseling-Van Gent is Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad en o.m. hoofdredacteur van de losbladige editie Burgerlijke Rechtsvordering. Mr. M. Ynzonides is advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek en o.m. hoofdredacteur van de losbladige editie Burgerlijke rechtsvordering en co-auteur van het handboek Nederlands burgerlijk procesrecht. Alle betrokkenen treden op als postdoctoraal docent burgerlijk procesrecht o.m. voor de SSR, de NovA en/of de PAO.

Hoe zit het met... de sector kanton?

De bestuurlijke onderbrenging van de sector kanton bij de rechtbanken heeft belangrijke gevolgen voor de sectorale bevoegdheid in burgerlijke zaken. In deze aflevering van de rubriek enkele praktische opmerkingen hierover, en over overgangsrecht.¹

Willem Heemskerk
redactielid

Per 1 januari 2002 – dat is althans op het moment van het ter perse gaan van dit nummer nog de verwachting² – zullen in werking treden de Wet Herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken, in het bijzonder de wijze van procederen in eerste aanleg (wetsvoorstel 26 855), de daarmee verband houdende Aanpassingswet (wetsvoorstel 27 824), de Wet organisatie en bestuur gerechten (wetsvoorstel 27 181), de Wet Raad voor de rechtspraak (wetsvoorstel 27 182), en de Aanpassingswet modernisering rechterlijke organisatie (wetsvoorstel 27 878).

In de Wet organisatie en bestuur gerechten is met name de Wet op de rechterlijke organisatie (RO) drastisch onder handen genomen, met als althans voor de rechtspraak belangrijkste wijziging dat de kantongerechten als onafhankelijke gerechten zullen verdwijnen en als ‘sector kanton’ onderdeel gaan uitmaken van de rechtbanken (niet langer *arrondissementsrechtbanken*, aldus art. 2.1.1 sub a RO-nieuw). Daar waar wetsvoorstel 24 651 het juist in verband met de voorgestelde integratie van de kantongerechten en de rechtbanken niet haalde, zullen de kantongerechten nu toch naar de geschiedenisboeken worden verwezen, tenminste op papier. Praktisch is gegarandeerd dat alle huidige kantongerechtslocaties via art. 2.3.1.2 lid 2 en 2.3.2.1 lid 2 RO-nieuw zullen worden aangewezen als nevenvestigings- c.q. nevenzittingsplaats van de desbetreffende rechtbank.³

Absolute bevoegdheid

De bestuurlijke onderbrenging van de sector kanton bij de rechtbanken heeft grote implicaties voor – kort gezegd – de absolute of beter nog, sectorale bevoegdheid in burgerlijke zaken. Thans is de absolute bevoegdheid van rechtbanken in burgerlijke zaken geregeld in de art. 53 en 55a RO, welke inhouden dat de rechtbanken in eerste aanleg kennis nemen van alle rechtsvorderingen respectievelijk verzoekschriften, die niet bij wet verklaard zijn tot de bevoegdheid van de kantongerechten, de hoven of de Hoge Raad. Uitzonderingen voor wat betreft de (huidige) absolute bevoegdheid van kantongerechten vindt men in de art. 38-43a RO. Naar komend recht zal de absolute bevoegdheid van de rechtbanken zijn geregeld in art. 2.3.1.3 RO-nieuw, luidende: ‘De rechtbanken nemen in eerste aanleg kennis van alle burgerlijke zaken, behoudens bij de wet bepaalde uitzonderingen.’ Een dergelijke uitzondering zal voortaan *niet* zijn dat een zaak tot de absolute bevoegdheid van de sector kanton behoort, omdat deze immers onderdeel van de rechtbank zal uitmaken. Dat is dan ook de reden dat de sectorale competentiebepalingen die betrekking hebben op de kantonrechter nieuwe stijl niet in de Wet op de rechterlijke organisatie, maar in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn ondergebracht, te weten in de art. 2.2A.1-2.2A.6 Rv-nieuw, welke naar alle waarschijnlijkheid zullen worden vernummerd tot de art. 93-98 Rv-nieuw. Art. 2.2A.1/93 Rv-nieuw bevat een

Hoe zit het met...

compilatie van de art. 38-42 RO, met een aanpassing van de competentiegrens tot € 5.000 in plaats van het huidige bedrag van f 10.000. Art. 43 RO keert terug in art. 2.2A.4/96 Rv-nieuw, terwijl de overige bepalingen gaan over cumulatie van vorderingen (art. 2.2A.2/94 Rv-nieuw), eiswijziging (art. 2.2A.3/95 Rv-nieuw), reconventie en vrijwaring (art. 2.2A.5/97 Rv-nieuw) en verwijzing naar de meervoudige kamer van een andere sector (art. 2.2A.6/98 Rv-nieuw).

Het huidige art. 43a RO, dat bepaalt dat de kantonrechters kennis nemen van burgerlijke zaken die met een verzoekschrift worden ingeleid, voor zover de kennisneming daarvan hun door de wet is opgedragen, keert verrassend genoeg niet terug in het wetsontwerp. Dat brengt echter niet mee dat de kantonrechters voortaan geen verzoekschriftprocedures meer zullen behandelen; nog steeds moet worden aangenomen dat de kantonrechter van een verzoekschrift kennis neemt, als de materiële wet (bijvoorbeeld – het ongewijzigde – art. 1:250 BW) dat uitdrukkelijk bepaalt.

Wat de relatieve bevoegdheid van de kantonrechters nieuwe stijl betreft, gelden voor de dagvaardingsprocedure dezelfde bepalingen als voor de sector civiel van de rechtbanken, te weten de art. 2.2.1-2.2.12/99-110 Rv-nieuw, waarvan de art. 2.2.2/100, 2.2.3/101 en 2.2.5/103 zijn ontleend aan art. 98 Rv. In verzoekschriftprocedures is dat niet anders, zie de art. 3.2.1-3.2.7/262-269 Rv-nieuw.

Dagvaarding nieuwe stijl

Hoe dient een dagvaarding nieuwe stijl voor bijvoorbeeld de kantonrechter te Leiden eruit te zien? Naar mijn mening dient gedaagde te worden gedagvaard 'om op woensdag, de ... tweeduizendtwee, des voormiddags te 10.00 uur, in persoon of bij gemachtigde te verschijnen ter terechtzitting van de rechtbank te 's-Gravenhage, sector kanton, nevenvestigingsplaats Leiden, alsdan en aldaar zittinghoudende in het Kantongerechtsgebouw aan de Witte Singel 1'.

Eiser kan zich in zijn dagvaarding uiter-

aard zowel wat sectorale als wat relatieve bevoegdheid betreft vergissen; ten aanzien van het eerste zal art. 1.8.2a/71 Rv-nieuw – geplaatst bij de algemene bepalingen dus óók van toepassing in de verzoekschriftprocedure – tot een rigoureuze wijziging van het huidige systeem leiden. Verwijzing binnen een rechtbank van of naar de sector kanton zal niet slechts op verlangen van één van partijen plaatsvinden – tot uitdrukking gebracht in een bevoegdheidsincident – maar ook ambtshalve; de rechter kijkt daarbij niet langer naar de grondslag van de vordering, zoals blijkens de dagvaarding door eiser gesteld⁴, maar beslist 'aan de hand van zijn voorlopig oordeel over het onderwerp van het geschil', zodat daarbij ook de stellingen van gedaagde in aanmerking worden genomen.

Oneigenlijke prorogatie, waartoe thans art. 157 Rv leidt, zal met de ambtshalve beoordeling niet langer tot de processuele valkuilen behoren, zodat art. 157 Rv in het wetsvoorstel ook niet terugkeert. Ook nieuw is dat tegen (het achterwege laten van) verwijzing geen hogere voorziening openstaat en dat de rechter naar wie is verwezen aan die verwijzing is gebonden.

Dus als, terug naar het voorbeeld, naar de mening van de Leidse kantonrechter niet hij maar de sector civiel van de Haagse rechtbank bevoegd is, dan dient hij een verwijzingsbeslissing – in dagvaardingszaken: een (niet-appellabel) vonnis – te nemen, waarin hij vermeldt op welke wijze partijen dienen te verschijnen, te weten (in het voorbeeld) bij procureur. Verder vermeldt hij in dat vonnis een nieuwe roldatum bij de Haagse rechtbank, waarop dient te worden voortgeprocedeerd en beveelt hij slechts in het geval van verstek oproeping van de gedaagde bij exploit tegen die datum, onder betekening van het verwijzingsvonnis. Na verwijzing kunnen zich in verband met het al dan niet stellen van procureur complicaties voordoen⁵, maar één complicatie zal zich naar mijn mening niet kunnen voordoen, te weten dat de zaak niet is/wordt aangebracht. Hoewel daar in de parlementaire geschiedenis voor zover ik kan nagaan niet met zoveel woorden over wordt gesproken, vloeit naar mijn mening uit de wettelijke systematiek voort

dat de verwijzingsrechter er zelf voor zorgt dat de zaak op de door hem bepaalde nieuwe roldatum (van zijn eigen rechtbank, maar een andere sector) ook staat ingeschreven.

Appèl van kantongerechtsvonnis

Art. 2.4.1.3 lid 1 RO-nieuw bepaalt dat de gerechtshoven in hoger beroep oordelen over de daarvoor vatbare vonnissen en beschikkingen in burgerlijke zaken (en strafzaken) van de rechtbanken in hun ressort, zodat het artikel in zoverre overeenstemt met art. 69 RO. Consequentie van de bestuurlijke onderbrenging van de kantongerechten bij de rechtbanken is echter dat het hoger beroep van een kantongerechtsvonnis – ingevolge art. 332 lid 1 Rv-nieuw zal een appellabiliteitsgrens van € 1.750 (in plaats van f 3.500) gelden – ook voor het gerechtshof zal dienen te worden gebracht, zodat de rechtbanken hun functie van appèlrechter zullen gaan verliezen.

Overgangsrechtelijk gezien kan het appèl van een kantongerechtsvonnis tot wonderlijke taferelen leiden. Overgangsartikel VII van wetsvoorstel 26 855 bepaalt immers in lid 2 eerbiedigende werking ten aanzien van de *mogelijkheid* van het aanwenden van rechtsmiddelen tegen een vóór inwerkingtreding tot stand gekomen rechterlijke beslissing en ten aanzien van de *appèltermijn*. Als nu een kantongerechtsvonnis in een zaak over een waardevordering met een geldelijk belang boven de f 3.500, maar onder € 1.750, op 1 december 2001 wordt gewezen, dan kan daarvan hoger beroep worden ingesteld (want voorzien in art. 38 RO) tot en met 1 maart 2002 (gezien de in art. 339 lid 1 Rv bepaalde appèltermijn, die overigens naar het komende recht niet zal wijzigen). Dat hoger beroep moet voor de rechtbank worden gebracht, want aldus bepaalt art. 54 sub 2° RO⁶; dat is dus dezelfde rechtbank, waarbij het betreffende kantongerecht een maand na zijn vonnis is ondergebracht! Als appellant nu op 31 december 2001 de appèldagvaarding doet uitbrengen, dan wordt – waar die dagvaarding ingevolge art. 2.4.1/125 Rv-nieuw de aanhangigheid bepaalt – de gehele appèlinstantie op

grond van overgangsartikel VII lid 1 beheerst door huidig procesrecht, terwijl als diezelfde appèldagvaarding op 2 januari 2002 wordt uitgebracht, dat het komende procesrecht zal zijn.

Maar het kan nog leuker: als het vonnis van de kantonrechter van 1 december 2001 nu een tussenvonnis is, dan wordt het hoger beroep tegen dat vonnis gebracht voor de rechtbank waar, afhankelijk van het moment van uitbrenging van de appèldagvaarding huidig of nieuw procesrecht van toepassing is. Als de rechtbank het tussenvonnis bekrachtigt, dan verwijst zij de zaak ingevolge de hoofdregel van art. 355

Rv (welke bepaling slechts tekstueel iets verandert) terug naar de rechter in eerste aanleg. Die rechter was evenwel het kantongerecht en niet de rechtbank, sector kanton. Van het eindvonnis van dat kantongerecht staat echter geen hoger beroep – bij het gerechtshof! – open, omdat het na 1 januari 2002 wordt gewezen en gezien de onmiddellijke werking van overgangsartikel VII lid 2 het gegeven dat de nieuwe competentiegrens van € 1.750 in het voorbeeld niet wordt overstegen, daaraan in de weg staat.

Noten

- 1 Voor een uitvoeriger bespreking zie: M. Ynzonides, 'Toekomstig burgerlijk procesrecht (3)', *Advocatenblad* 2001-19, p. 736-743, i.h.b. p. 737-739.
- 2 Maar zie de voor dit artikel geplaatste Open brief aan de Minister van Justitie.
- 3 TK 1999-2000, 27 181, nr. 3, p. 33; zie ter uitvoering van die garantie de bijlage bij het wetsvoorstel, EK 2000-2001, 27 181, nr. 323, p. 19-20.
- 4 Hetgeen tot op heden de maatstaf is, zie laatstelijk HR 13 april 2001, *NJ* 2001, 336, rov. 3.2.
- 5 TK 2000-2001, 27 824, nr. 3, p. 36.
- 6 Toegegeven kan worden dat 'de mogelijkheid' van het aanwenden van een rechtsmiddel zich letterlijk genomen niet behoeft uit te strekken tot de rechter, voor wie dat rechtsmiddel moet worden gebracht, maar nu naar mijn mening de appelland zich te dien aanzien niet behoeft te richten naar een wetsvoorstel, dat op het moment van het wijzen van het bestreden vonnis nog niet in werking is getreden, geldt ook in zoverre naar mijn mening eerbiedigende werking.

(advertentie)

TOGA
atelier
Schonit & Kessels
Kerstcadeau ?
Strikbeef met naam erop geborduurd Fl. 39,95 incl. BTW
(levertijd 3 dagen).
Indusieweg 51 - 2044 WS - Amsterdam - tel: 010-2490788
fax: 010-2490787 - www.toga.nl

Klaarmakerij sinds 1937
Bernard Poelman
leverancier van o.a. de Rijkse Toga's en de Toga's
van het Internationaal Gerechtshof der Verenigde Naties
superieure toga's
op uw maat gemaakt
leverbaar in lichtgewicht en half wol/laanlaan
of in zwaar wol (ultra-lichtgewicht)
volledige herfin in voormid
eveneens levering binnen enkele dagen mogelijk
Lange Poten 19 / 2511 CH Den Haag
telefoon 070 - 545 17 41 fax 070 - 542 11 70
e-mail: postnaam@seama.nl

Bent u een beetje
dagvaardig?
HV&PARTNERS
VOOR JURISTEN, VAST OF INTERIM
 www.advocatenwerk.nl TEL 010 - 240 06 05

FIF 33 ROTTERDAM
Rechtspraak en Rechtsadvies van de advocaten
Verenigd in het Instituut van de Rechtspraak en Rechtsadvies
• overleg adviesverlening • overzetting overzetting
• distributieadvies • handleiding
• recht • prof-advies

Telefoon: 010 - 477 35 25 E-mail: info@fif33.nl
Fax: 010 - 477 02 39 Internet: www.fif33.nl
Vraag ons advies aan, want het wordt u niet aanbrengen.
Boulevard (Koningstraat) 104, 2621 TH Rotterdam
Overzetting/advies/Prof: 23294, 30811 TH Rotterdam

Reacties

Reistijdverletvergoeding

In vervolg op de ingezonden brief van dhr mr G.A. Dorsman (Reacties, *Advocatenblad* 2001-7 van 6 april 2001) inzake reistijdverletvergoeding, kan ik meedelen dat de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het door de Raad voor Rechtsbijstand 's-Gravenhage ingediende hoger beroep op 7 november 2001 gegrond heeft verklaard (registratienummer 200102022/1) en de aangevallen uitspraak van de sector Bestuursrecht van de rechtbank 's-Gravenhage (d.d. 20 februari 2001, 00/8923) heeft vernietigd. De Raad van State heeft onder meer overwogen dat uit de tekst van en de toelichting bij de artikelen 11, 24 en 25 Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 volgt dat alleen een vergoeding wegens reistijdverlet kan worden toegekend indien de rechtsbijstandverlener in de betrokken zaak inderdaad reistijdverlet heeft geleden. De rechtbank heeft volgens de Raad van State echter ten onrechte geoordeeld om een reistijdverletvergoeding per zaak toe te kennen indien meerdere, niet samenhangende zaken op dezelfde dag en dezelfde plaats worden behandeld. Hiermee is het beleid van de Haagse raad (en overigens van alle raden in Nederland) bekrachtigd om in dergelijke gevallen slechts éénmaal een reistijdverletvergoeding toe te kennen.

(Michiel A.H. de Pagter, secretaris Commissie bezwaar en beroep, Raad voor Rechtsbijstand Den Haag)

Teletubbies

Het *Advocatenblad* ziet er qua vooromslag niet meer uit. Recent de uitgave van 19 oktober 2001. Ongelooflijk kinderachtig, ofschoon de tekening best wel bekwaam is gemaakt.

Advocaten worden geacht serieuze rechtsbedienaars te zijn, geen kabouters en lolbroekers; tenminste dat is mijn zienswijze. 't Zal wel verband houden met de algemene tendens: flauwekul overal, aangekaart door de 'bekende Nederlanders'. Trouwens, de politiek weet er ook van: geaipoes allerwege, met als gevolg een effectloos bestuur en verwarring allerwege.

Het *Advocatenblad* behoort er stijlvol uit te zien, en niet zo teletubbieachtig als tegenwoordig. U zult denken: 'Daar heb je weer zo'n aftandse sukkel'. 't Zal me een zorg zijn maar mijn kritiek, door menigeen gedeeld, is er niet minder om.

(D. Huisman, advocaat te Den Haag)

Wachten in Haarlem

Vrijdag 9 november 12.15 uur voorgeleiding van dhr. B. bij de rechter-commissaris R. te Haarlem.

Als advocaat ben je blij als je 12.15 uur hoort. Zal wel niet uitlopen denk je dan; ze zullen keurig op tijd beginnen.

Rijden naar de rechtbank Haarlem is al een ramp, want alle wegen zijn opengebroken. Parkeerplaats voor de deur is er niet, dus moet er in de 'rosse' buurt worden geparkeerd. Een genot is echter de parketpolitie in Haarlem. Vriendelijke mensen, het dossier ligt al klaar en in tegenstelling tot bijvoorbeeld Amsterdam kun je je cliënt nog even spreken. Beneden in het cellencomplex een goed gesprek gehad met cliënt. Je ziet dat het uitloopt. Een half uurtje. Kan gebeuren. Om de kamer niet bezet te houden naar boven gelopen. Even overleg met de parketwacht. 'De rechter-commissaris heeft nog de man voor jou binnen'. O, dat wordt weer naar de hoeren lopen. De parkeertijd verstrijkt om 13.05 uur. Extra geld erin gedaan. Nu tot 13.42 uur.

Om 13.30 uur komt er een griffier. 'Er komt nog een zaak tussen'. Natuurlijk klaag je dat het geen stijl is, maar het helpt niet. De griffier herstelt zich. 'Nee, er komt geen zaak tussen, maar het zal nog even duren'. Om 12.45 uur was confrère Jan P. bij dezelfde R-C geboekt.

Om 13.40 komt de griffier. 'We hebben wat omgezet en u kunt naar een andere R-C,' zegt hij tegen collega Jan P. Makkend zitten wachten. Weer naar de hoeren gelopen om geld bij te zetten, dit keer tot 15.15 uur.

Om 13.50 uur komt confrère Jan P. naar buiten. Zijn voorgeleiding zit er op. Ik besluit een sigaretje te gaan roken in de advocatenkamer. De sigaret is nauwelijks aan of de griffier komt eraan. 14.00 uur, ik mag naar binnen.

De sigaret uitgedrukt, van de 32 cent maar voor 4 cent gerookt. Binnengekomen zeg ik aan de rechter-commissaris ik het echt geen stijl vind. 'Ik betreur het net zoveel als u dat het uitgelopen is'. Daarmee moet ik het doen.

De volgende keer dat een rechter of een rechter-commissaris in Haarlem mij iets zegt als ik te laat ben, scheld ik ze verrot, want klaagen helpt toch niet. Rechters schijnen te denken dat advocaten niets anders te doen hebben dan te wachten totdat het de rechters uitkomt om ze te ontvangen. Het heeft volgens mij te maken met mentaliteit. Als je weet dat advocaten wachten kan je ook telefoongesprekken, verzoeken van officieren en andere zaken laten liggen totdat de advocaten weg zijn. Maar nee, politie, officier en ieder ander gaat voor. De advocaat die de verdachte zijn wettelijke rechten moet bewaken en die toch maar lastig is, ach, laat die maar wachten. Ze hebben toch niets anders te doen.

Dat het gevolg van deze vrijdag was dat ik alweer in het weekeinde moest werken, dat ik 2 afspraken op kantoor gemist heb, dat ik mijn oud-docent die beëdigd werd als raadsheer plaatsvervanger niet persoonlijk een bosje bloemen kon bezorgen en dat ik in de lange file kwam interesseert niemand. Aan de verloren, niet declareerbare, uren wil ik niet eens denken.

(Prem Radhakishun, advocaat te Amsterdam)

In het nieuws

X

Bij de dertig grootste kantoren van Nederland denken veel meer medewerkers aan weggaan dan bij de middelgrote (30-100): 45% versus 28%. Bij de top dertig heb je veel minder onafhankelijkheid en vrijheid: slechts 33% is op dit punt tevreden tegenover 53% in de categorie 30-100. Afwisseling? Dramatisch bij de topkantoren: slechts 2% van de medewerkers vindt het werk daar afwisselend tegenover 46% van de medewerkers van de middelgrote kantoren. Ook van de partners ten slotte denken er bij de top veel meer aan vertrek: 31% versus 22%. Deze laatste uitkomst van het onderzoek onder Nederlandse advocaten dat headhuntersbureau *Legal People* medio november presenteerde haalde diverse kranten.

Prijzen de grootste kantoren zich uit de markt het prijzen? Sylvia den Engelsen van *Legal People*: 'Ze tasten kernwaarden uit de advocatuur aan, zoals vrijheid, onafhankelijkheid en afwisseling. Daar staat tegenover dat ze prima passen bij een nieuw type advocaat: de superspecialist die graag ingewikkelde deals wil doen.'

Den Engelsen ziet het vermoeden dat 'partners steeds minder vast op hun stoelen zitten' in het onderzoek bevestigd. 'De belangrijkste oorzaak is het snelle tempo waarin kantoren tegenwoordig veranderen. Kijk naar wat het oude Houthoff, Nolst Trenite en Loeff Claey's Verbeke hebben doorgemaakt. Dat zijn revoluties

waarbij een deel van de partners zich per definitie niet prettig voelt. Ook relevant voor de mobiliteit is de opkomst van een geheel nieuw type kantoor, dat van de advocaten.' Bij de middelgrote kantoren gebeurt veel minder. Is dat de reden dat daar veel meer partners willen blijven zitten? Den Engelsen: 'Uit die categorie krijgen we juist ook vaak weer mensen die zeggen; er gebeurt van alles, behalve bij ons.' Een mooi voorbeeld van hoe *Legal People* alles uitlegt in termen van mobiliteit, de goudmijn voor het headhuntersbureau.

Interessant is ook de uitkomst dat staffunctionarissen, vooral P&O'ers, nog altijd niet echt serieus lijken te worden genomen. In de belangrijkste delen van hun werk (werving en selectie, beloning, beoordeling) blijken de partners meer verantwoordelijk dan zij. Den Engelsen: 'De Engelsen geven op dit punt het goede voorbeeld. Daar hebben de *staffers* bijna een autonome macht.'

Ten slotte het geld. Ook hier opvallende uitkomsten: 17% van de partners van de top 30 verdient meer dan een miljoen, maar dat geldt ook voor 6% van die van de middelgroten. 18% van de partners van deze categorie verdient meer dan 750.000 gulden. Den Engelsen: 'Er wordt blijkbaar in de breedte heel goed verdiend en niet alleen in de top.'

(Micha Kat)

(advertentie)

Plaats uw advertentie midden in uw doelgroep. Het Advocatenblad helpt u daarbij.

Elke twee weken bereikt u met een personeelsadvertentie in het Advocatenblad alle geïnteresseerde juridisch actieve juristen.

Deegewant helpen wij u met het opstellen van de tekst voor uw personeelsadvertentie, die professioneel vorm wordt gegeven in uw eigen huisstijl, met uw eigen logo!

Meer informatie?

Wilt u meer informatie, bel dan Cock Brouwer, tel. 071 - 589 76 21, fax 071 - 589 05 80, die u graag vrijblijvend informeert over alle mogelijkheden.

Bijzondere Dienstverlening

U zoekt

- advocaten
- medewerkers
- stagiaires
- (bedrijfs)juristen
- belasting-
adviseurs
- leden rechtelijke
maats

De bijzondere zaak van...

Flip Schreurs

Advocaat en Kerstmis

Advocaten ontmoeten kleurrijke personen en komen in bizarre situaties terecht. Bijna iedereen kent wel bijzondere voorvallen die tot nadenken stemmen of gewoon vermakelijk zijn. Eind jaren tachtig bracht Flip Schreurs (40) een in civiele gijzeling genomen Hindoestaan voor Kerstmis terug bij zijn vrouw.

Jan Pieter Nepveu
freelance journalist

Foto: Vincent van de Hoogen

mr. Schreurs: 'Voor elfduizend gulden had hij geen slechte deal.'

In de donkere dagen voor Kerstmis tien jaar geleden belde een jonge Hindoestaanse vrouw Dutilh advocaten. Zij was pas getrouwd en heel verliefd. Paniekerig zei ze dat haar man de kerstdagen in een cel moest doorbrengen. Ze werd doorverbonden met Flip Schreurs (toen stagiaire bij Dutilh in Rotterdam, tegenwoordig partner bij Boels Zanders in Venlo).

De Hindoestaanse echtgenoot bleek een hoog oplopende ruzie te hebben met een leverancier. Ondanks een beslag zou hij goederen hebben vervreemd die hij had verkregen onder behoud van eigendom. 'Dat is zachtjes gezegd niet helemaal in de haak,' geeft Schreurs toe. De man - 'heel aardig maar wel koppig' - was desondanks verongelikt en had in kort geding drie keer verstek laten gaan. Schreurs: 'Hiermee had hij de indruk gewekt een chicaneur te zijn die het er maar op aan liet komen. Dus was hij op enige dag in gijzeling genomen totdat hij zeventigduizend gulden aan dwangsommen zou hebben betaald. De man was zo gebeten, dat hij daadwerkelijk van plan was het half jaar uit te zitten.' Het inhoudelijke aspect van de zaak was nu overigens van weinig belang. Het ging er uitsluitend om dat de gijzeling vóór Kerstmis beëindigd werd. Er resteerde nog

maar anderhalve dag.

De tegenpartij bleek een joodse textielhandelaar te zijn, bijgestaan door een 'tamelijk felle advocate uit Amsterdam, weinig soepel, streng joods-orthodox, die aanvankelijk voor het volle pond ging', aldus Schreurs. 'Je mag het niet zeggen, maar dat was echt een godvergeten kolere-mens.'

De onderhandelingen verliepen dan ook moeizaam. 'Het driftig telefoonverkeer eindigde abrupt op vrijdagmiddag tegen zonsondergang toen in Amsterdam de telefoon gewoon niet meer werd opgenomen. Voor haar was de sabbat begonnen.'

Vierentwintig uren vergleden 'met zuchten en in grote ergernis'. Zaterdagavond om half negen zou in het huis van bewaring het kerstreces beginnen. Pas tegen zessen nam de orthodoxe advocate de telefoon weer op. Schreurs deed zijn laatste bod: elfduizend gulden. Zij accepteerde het.

Nog drie uurtjes, maar eerst moest er een vaststellingsovereenkomst worden opgesteld. 'Alsof we tot Pasen de tijd hadden.' De overeenkomst was om half zeven klaar maar moest nog worden ondertekend door de Rotterdamse vice-president, mr. Boot, die thuis reeds aardig in

kerststemming verkeerde. 'Hij deed de deur open met het servet om de hals geknopt en de vingers glimmend van de kalkoen.' Schreurs kreeg de handtekening natuurlijk meteen - de vereniging van een verliefd echtpaar was een mooie kerstgedachte - en had nog een uur om het huis van bewaring in Scheveningen te bereiken. De vader van cliënte bracht hem in een grote Mercedes. 'Met 200 kilometer per uur scheurden we van hartje Rotterdam naar Scheveningen'.

Bij de gevangenispoort moest de handtekening van de vice-president geverifieerd worden. Het werd vijf voor half negen en de kerstdienstroosters gingen in. De vrijlating dreigde zo op het laatste moment mis te lopen. Maar na een ondraaglijke spanning, getouwtrek en geharrewar mocht de man ten slotte om half tien de gevangenis verlaten.

Naar verluidt heeft hij met zijn Hindoestaanse familie een prachtig kerstfeest gevierd, vol van de hereniging. 'Zijn vrouw en familie waren dolblij, al had hij nog steeds zo iets van: ach ik had het half jaar best wel uitgezeten. Maar dat was natuurlijk stoerdoenerij. Bovendien: voor elfduizend gulden had hij geen slechte deal.'

Iks ging weer eens pleiten

Leo van Osch

Zijn veertienjarige cliënte van Turkse afkomst zat volledig ingeklemd tussen hulpverleners, waaronder hijzelf. Vader en moeder hadden het laten afweten. Het failliet van de maakbare samenleving kwam pregnant naar voren, dacht hij. Toen hij de dagvaarding had gekregen, had hij een dossier laten aanmaken met de heer Demir, in de volle overtuiging dat het wel weer een tussen twee culturen vermalen jochie zou betreffen. Toen hij zijn cliënte aan de lijn had gekregen om een afspraak te maken om het PV door te nemen was hem de hoge stem nog opgevallen, die hij niet vond passen bij een jongen van veertien. Nu, dat klopte ook.

Meisje Demir had haar handjes niet thuis gehouden, in de ene winkel een flesje lichte kleurspoeling, dat ze, getuige haar zwarte haardos verder niet had kunnen aanwenden, in een andere winkel een suède jas en als laatste prijkte op de dagvaarding een mishandeling op het schoolplein van een rivale in de liefde.

Zijn cliënte peuterde onophoudelijk aan haar kin die al lelijk opkleurde en presenteerde uit een zakje van de firma Haribo plakkerige geribbelde felgekleurde reepjes waarvan de zuurgraad zijn mond deed vertrekken. 'Dat belooft een zuur pleidooi', grapte de dame van de jeugdreclassering toen ze de grimas op zijn gezicht ontwaarde. Ze had trouwens, zo voegde ze er ineens aan toe, die nacht gedroomd dat ze in de rechtszaal een warme maaltijd geserveerd zou krijgen. Hij glimlachte, er zou wel iets anders voorgeschoteld worden.

Van een van de winkeldiefstallen vond hij het bewijsmateriaal mager. Het was natuurlijk een kinderzaak en een pleidooi vol verwijzingen naar literatuur en rechtspraak zou hem niet in dank worden afgenomen, maar hij besloot voor vrijpraak te pleiten al was het alleen maar

omdat hij anders ook weinig had toe te voegen aan de vele rapporten die over zijn cliënte waren geschreven, rapporten waarin, zo was hem gebleken, het wemelde van onnavolgbaar jargon en met op het eerste gezicht raadselachtige afkortingen als ITB-CRIEM, SOVA en GAR, welke laatste afkorting bleek te staan voor aggressieregulatietraining. Wel goed voor twee keer woordwaarde in Scrabble natuurlijk.

Tussen twee zittingen door zwaaide de deur open en X zag dat zijn favoriete politierechter dienst had.

Ze gingen in ganzenpas naar binnen. De Officier requireerde enthousiast. Hij stoorde zich met name aan de mishandeling en sprak over tijden waarin de mensen met berevel en

knotsen hun zaakjes regelden. X wist net voldoende twijfel te zaaien. Wettig bewijs, jawel, maar niet overtuigend, was een van zijn geliefde en terugkerende frases, want daarmee gaf je de rechter een mogelijkheid om de verdachte flink te laten zweten en op het laatste moment toch de balans in zijn voordeel uit te laten slaan. Aldus geschiedde. De vrouwelijke politierechter gaf zijn cliënte het voordeel van de twijfel en sprak haar vrij van een van de winkeldiefstallen. Ze stommelden weer naar buiten. Op de gang kreeg hij een plakkerig handje van zijn cliënte.

n

Niets nieuws, wel anders

Centrale controle op de verordeningen

Tot nu toe verrichten de raden van toezicht de controle op de verordeningen. Om de raden te ontlasten, worden de toenemende administratieve werkzaamheden die hiermee gepaard gaan, binnenkort uitbesteed aan het Bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten. In dit stuk de verschillende wijzigingen op een rij, plus het aangifte doen nieuwe stijl en de juridische fundering van het geheel.

mr. G.J.L.F. Schakenraad

Portefeuillehouder Rechtspraktijk

De raden van toezicht zijn veel tijd kwijt met administratieve werkzaamheden die voortvloeien uit de controle op de verordeningen. Dit is de raden al lange tijd een doorn in het oog. Gezien de groei van het aantal advocaten zal de hoge administratieve last en bewerkelijkheid van de controle alleen maar toenemen. Om tegemoet te komen aan de wens van de raden van toezicht om meer tijd te kunnen spenderen aan beleidsmatige taken, is in opdracht van de Algemene Raad de mogelijkheid onderzocht om de administratieve werkzaamheden die behoren bij de controle op de verordeningen uit te besteden aan het Bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten, hierna te noemen het Bureau. Het onderzoek, door Deloitte & Touche Bakkenist uitgevoerd, heeft aangetoond dat een centrale controle van een aantal verordeningen door het Bureau resulteert in een aanzienlijke taakverlichting bij de raden van toezicht. De multidisciplinaire projectgroep van het Bureau heeft op verzoek van de Algemene raad de resultaten van het onderzoek gedetailleerd uitgewerkt. We staan nu aan de vooravond van de introductie van de veranderde werkwijze.

Werkwijze

Niets nieuws, wel anders. U bent als advocaat gewend om op uitnodiging van uw raad van toezicht informatie te verstrekken, waaruit blijkt of u aan de eisen van een bepaalde verordening heeft voldaan. Vervolgens stuurt u de gevraagde verklaringen, soms voorzien van de nodige 'bewijsmiddelen', op naar uw raad, die de binnengekomen stukken beoordeelt en archiveert. Uitzondering hierop vormt de Verordening Permanente Opleiding 2000, die reeds door het Bureau wordt gecontroleerd. Gelijk deze Verordening, is het de bedoeling in eerste aanleg een aantal andere verordeningen ook centraal te gaan controleren.

Het betreft:

- Boekhoudverordening 1998;
- Verordening op de beroepsaansprakelijkheid 1991;
- Verordening op de praktijkrechtspersoon.
- Onveranderd blijft voor u de verplichting aan te tonen dat u aan de eisen in de genoemde verordeningen heeft voldaan. Wat eveneens ongewijzigd blijft is de mogelijkheid voor kantoren om voor de aldaar werkzame advocaten te verklaren dat aan de verordeningen is voldaan, de Verordening Permanente Opleiding 2000 wederom uitgezonderd. Immers, iedere individuele advocaat in het bezit van de Stageverklaring zal zelf moeten verklaren of hij wel/niet aan de eisen in deze Verordening heeft voldaan.

De Algemene Raad kan zich voorstellen dat u, ondanks het streven om het aantal wijzigingen tot een minimum te beperken, vragen heeft. Op BalieNet vindt u de nodige achtergrondinformatie over dit project. Daarnaast zal de Orde u in de maand december, met het versturen van het aangifteformulier, uitgebreid informeren.

Nieuw is dat u de gevraagde informatie niet langer stuurt naar uw raad, maar rechtstreeks naar het Bureau. Om de aangifte van uw verordeningen zo eenvoudig mogelijk te maken stuurt de Orde u in december een hiervoor speciaal ontworpen aangifteformulier toe. Met dit formulier verklaart u al dan niet aan de eisen van de desbetreffende verordeningen te hebben voldaan en stuurt u voor een aantal verordeningen de nodige bewijsstukken mee. Naast een papieren variant van dit aangifteformulier, biedt BalieNet tevens een elektronische variant (zie aan het eind van dit stuk).

Enige gelijkenis met de werkwijze van de Belastingdienst moge duidelijk zijn, waarbij als groot verschil dient te worden aangemerkt dat de aangifte van de verordeningen u niets kost, doch u slechts voordeel oplevert. Immers, u beperkt uw eigen administratieve lasten ook aanzienlijk door slechts één keer aangifte te doen. Comfortabel, snel en gemakkelijk.

Zoals u reeds gewend bent bij de aangifte van de Verordening Permanente Opleiding 2000, zal er voor de centrale controle ook een uiterste instuurdatum worden ingesteld: u krijgt tot *maart a.s.* de tijd om uw aangifteformulier naar het Bureau te sturen dan wel elektro-

VAN DE ORDE

Wat wordt in aangifefase meegestuurd en wat in de steekproef?

Verordening	Aangifefase	Steekproef
Boekhoudverordening 1998	Eigen verklaring of rapport van feitelijke bevindingen alsmede Model statuten stichting derdengelden en Model overeenkomst kantoor-stichting derdengelden, of een recent uittreksel uit het Stichtingenregister	Geen documenten
Verordening op de beroepsaansprakelijkheid 1991	Verklaring van de verzekeraar of tussenpersoon	Geen documenten
Verordening op de praktijkrechtspersoon	Geen documenten; alleen verklaring of verordening al dan niet van toepassing is	Akte en lijst met aandeelhouders
Verordening Permanente Opleiding 2000	Geen documenten; alleen verklaring of al dan niet aan de verordening voldaan is	Certificaten en andere bewijsmiddelen

nisch te verzenden. Reageert u na genoemd tijdstip, dan heeft dat als consequentie dat u alle benodigde bewijsstukken bij de verordeningen zult moeten meesturen. Echter, ook indien u wel op tijd reageert bestaat er toch een kans dat u alsnog gevraagd wordt alle bewijsstukken naar het Bureau te sturen, en dat gebeurt als u in de steekproef terecht mocht komen.

Nadat de ontvangen gegevens op volledigheid en juistheid zijn gecontroleerd, stuurt het Bureau deze gegevens door naar uw lokale raad. In de rapportage naar de raad wordt door het Bureau aangegeven of u:

- voldoet aan de verordeningen;
- voldoet nadat uw gegevens in de steekproef gecontroleerd zijn;
- niet voldoet nadat uw gegevens in de steekproef gecontroleerd zijn;
- (gedeeltelijk) niet voldoet;
- niet gereageerd heeft.

Juridische basis

De arrondissementen mandateren de secretaris van de Algemene Raad om namens de deken of raden van toezicht de eerste administratieve controle uit te voeren. Daarvoor is een mandaatbesluit opgesteld. Er is bewust gekozen voor de optie van mandatering om te bewerkstelligen dat de controle op de verordeningen de verantwoordelijkheid blijft van de deken of raden. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het Bureau treedt in de bevoegdheden van de deken of raden, het Bureau verzamelt slechts in opdracht de gegevens.

Een en ander heeft ook gevolgen voor de tekst van de verordeningen. Een voorstel tot wijziging van de tekst van de verordeningen, het mandaatbesluit en een protocol dat de werkwijze van het Bureau beschrijft, wordt voorgelegd aan het College van Afgevaardigden tijdens de Collegevergadering van vandaag (30 november).

De Wet bescherming persoonsgegevens (Wpb) van 1 september 2001 is ook van toepassing op het verzamelen van gegevens. De toepasselijkheid van deze wet leidt tot een meldingsplicht voor de activiteiten die voortvloeien uit de centrale controle van de verordeningen. Hoewel de wet de Orde niet verplicht tot het opstellen van een privacyreglement, heeft de Algemene raad besloten een dergelijk reglement wel op te stellen. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een privacyreglement dat genoemde zaken waarborgt.

Het door het Bureau gevolgde tijdspad

Oktober	November	December	Januari-Februari	Maart-mei	Juni-juli	Augustus-Oktober
<ul style="list-style-type: none"> • Versturen brief door deken aan Balie • Informatie aan raden van toezicht 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekenmiddag • College van Afg. <ul style="list-style-type: none"> – protocol – mandaatbesluit – verordeningen – privacyreglement 	Versturen: <ul style="list-style-type: none"> – Aangifteformulier – Toelichting 	Insturen: <ul style="list-style-type: none"> – aangifteformulier – bewijsstukken 	Steekproef	Eind-rapportage aan raden	<ul style="list-style-type: none"> – Evaluatie – Voorbereiding aangifte 2002

Elektronische aangifte

Bij het elektronisch doen van aangifte staat het gebruikersgemak voorop. Zo kunt u bij iedere verordening direct doorklikken naar de desbetreffende toelichting. Tevens krijgt u alleen die verordeningen voorgelegd, die voor u van toepassing zijn. Daarnaast is er een uitgebreide 'help-functie'. De advocaat die gebruikt maakt van de elektronische aangifte is nog sneller klaar met de aangifte.²

In de toekomst bieden wij de advocaat, die voor de elektronische versie kiest, graag een aantal extra faciliteiten zoals aangiftehistorie: voor het gemakkelijk opzoeken van en het bijhouden van opleidingspunten (overschotten).

Noten

- 1 Indien in de statuten en overeenkomst sedert de vorige toezending van de stukken aan de deken geen wijziging is gekomen kan in plaats van overlegging van model-statuten en model-overeenkomst worden volstaan met een recent uittreksel uit het Stichtingenregister.
- 2 Volgens een ICT-onderzoek van de Algemene Raad heeft meer dan 70% van de balie rechtstreeks toegang tot het internet. De aangifte verloopt via BalieNet. U kunt een certificaat voor toegang tot BalieNet opvragen via: www.advocatenorde.nl.

Orde-nieuws

Advocate gedood in Mexico

In oktober van dit jaar werd eens te meer duidelijk hoe gevaarlijk het is voor sommige advocaten om hun beroep uit te oefenen. Op 19 oktober werd het stoffelijk overschot van de vooraanstaande mensenrechten-advocate Digna Ochoa y Plácido gevonden in haar kantoor in Mexico Stad. Zij was in het hoofd geschoten. Bij haar lichaam lag een brief gericht aan het *Miguel Agustín Pro Juárez* mensenrechtencentrum, waar Digna Ochoa werkte als juridisch coördinator. In de brief werd gewaarschuwd dat andere advocaten hetzelfde lot zullen ondergaan als zij hun werkzaamheden voortzetten. Het gaat om advocaten die, net als Digna Ochoa, zaken op zich nemen van personen die verdacht worden van betrokkenheid bij het verzet van de *Zapatista's* in Chiapas, een provincie in het zuiden van Mexico.

De Stichting Advocaten voor Advocaten heeft zich in het verleden diverse keren ingezet voor Digna Ochoa. In 1999 werd zij het slachtoffer van een gewelddadige ontvoering en diverse keren werd zij met de dood bedreigd. Advocaten voor Advocaten - en andere mensenrechtenorganisaties - hebben er bij de Mexicaanse autoriteiten op aangedrongen maatregelen te treffen om de veiligheid te garanderen van Digna Ochoa en andere advocaten. De dood van Digna Ochoa staat niet op zichzelf. In de afgelopen jaren zijn honderden Mexicaanse advocaten met de dood bedreigd en/of zijn zij het slachtoffer geworden van ontvoeringen, verdwijningen, verkrachtingen en berovingen.

Digna Ochoa is 38 jaar oud geworden.

Voor meer informatie over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met de secretaris Nicola Jägers, p/a Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht, tel: 030-2538407, fax: 030-2537168, e-mail: N.Jagers@law.uu.nl

Jonge Balie Groningen

Voorzitter: S. El Hami; secretaris: mw. M.H. Rozeboom; penningmeester: J.P. Dijstelberge; leden: mw. M. Doornbosch, F.R. Omta.

Jonge Balie te Middelburg

In het *Advocatenblad* 2001-19 is op p. 714 abusievelijk niet gemeld dat mr. H.M. (Mark) Dunsbergen tot penningmeester is benoemd.

Notulen extra Ordevergadering 18 juni 2001

De notulen van de op 18 juni in de jaarbeurs in Utrecht op verzoek van de Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten gehouden extra Ordevergadering zijn thans door de notulencommissie vastgesteld. Belangstellenden kunnen de notulen (met daaraan gehecht de ingediende moties) per fax (met duidelijke vermelding van naam en adres) aanvragen bij Daniëlle Ball van het Bureau van de Orde. Het faxnummer van de desbetreffende afdeling is 070-3353532.

Jonge Balie Zwolle

Met ingang van 4 oktober 2001 is het bestuur van de Vereniging De Jonge Balie Zwolle als volgt samengesteld: mr. A.R. Maarsingh, voorzitter; mr. H. de Rooter, secretaris; mr. E.W. Assink, penningmeester; mr. H. Schouten, algemeen lid; mr. A.H. Terwee, algemeen lid. Het secretariaatsadres: Postbus 1036, 8001 BA Zwolle, tel. 038 - 4280077, fax 038 - 4218573.

Jonge Balie Rotterdam en Dordrecht

Het bestuur van Jonge Balie Rotterdam en Dordrecht is voor het jaar 2001/2002 als volgt samengesteld: mr. Ph.R.B. (Philip) Houtzager, voorzitter; mw.mr. M.M.A. (Marjolein) Broeren, vice-voorzitter; mr. A.M. (Sander) van Lent, secretaris; mw. mr. D.L.M. (Daphne) Thuis, penningmeester; mr. D. (David) de Jong, commissaris lezingen en themamiddagen; mw. mr. F. (Froukje) Bes, commissaris activiteiten.

VAN DE ORDE

Agenda

Klassenjustitie?

De Vereniging Jonge Balie Arnhem organiseert op 14 december 2001 een forum over 'klassenjustitie', naar aanleiding van het boek van Paul Ruijs, *Wij zien u wel in de rechtszaal, Klassenjustitie in Nederland?*, en van de bijbehorende discussie in dit blad. Gespreksleider prof. mr. J.C.M. Leijten. Sprekers: de heren P. Ruijs, mr. P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt (voorm. deken); mr. L. Boogert (Ov), A. Ruijtenbeek (rechtbankverslaggever), prof. mr. dr. A.P.M. Krouwel (hoogleraar VU) en mr. R.S. Croll (kantonrechter).

Zoektochten naar 'dé Waarheid'

Recentelijk verscheen het rapport 'post-Fort; evaluatie van het strafrechtelijk onderzoek (1996-1999)' van de hand van de onderzoekers Van de Bunt, Fijnaut en Nelen. In dit rapport wordt uiteengezet op welke wijze politie en justitie in de periode 1996-1999 hebben getracht om de ware toedracht van de IRT-affaire te achterhalen. Naar aanleiding van de publicatie van dit rapport organiseren het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie en de sectie criminologie van de Vrije Universiteit Amsterdam op 11 december op de Vrije Universiteit te Amsterdam een studiedag onder de titel Zoektochten naar 'dé Waarheid' over valkuilen, doodlopende wegen en gevaarlijke kruisingen.

Prijs: f 400 (f 150 voor studenten en AIO's). *Informatie:* Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, mevr. C. Hoeksel, secretariaat strafrecht & criminologie, kamer 5A-42, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam, tel. 020-4446231, fax 020-4446230, e-mail: c.g.l.hoeksel@rechten.vu.nl.

Onderneming en overgang onder algemene titel

De Vereniging 'Handelsrecht' houdt op 11 januari 2002 een vergadering die om 13.30 uur aanvangt. Behandeld worden de preadviezen van prof. mr. M.J.G.C. Raaijmakers en prof. mr. L.C.A. Verstappen onder de titel van 'Onderneming en overgang onder algemene titel'. Deze vergadering wordt gehouden in het Congrescentrum Hoog Brabant (Hoog Catharijne) te Utrecht.

Aanmeldingen: secretariaat van de Vereniging Handelsrecht, Postbus 100, 3000 AC Rotterdam, tel. 010-4017927, fax 010-4017117.

Lexml

LEXML is het Europese netwerk van communities, die zich voor de XML-standaardisering op juridisch gebied inzetten. Verdere info: <http://law.leiden.edu/xml/>.

De eerste bijeenkomst van LEXML Nederland zal worden gehouden op vrijdag 14 december 2001 van 13.15 to 14.00 uur in de 'Oudemanhuispoort' (Universiteit van Amsterdam, Oudezijds Achterburgwal 219) te Amsterdam, in het kader van de Jurix 2001 conferentie 'Legal Knowledge and Information Systems'. Info over de conferentie en aanmelding: <http://lri.jur.uva.nl/jurix2001/>. Verdere info over de LEXML-bijeenkomst: Adriaan Bloem a.m.bloem@law.leidenuniv.nl en Murk Muller mm@mmrecht.com.

Cultureel verweer in strafzaken

Het tijdschrift *Proces* organiseert een studiedag over cultureel verweer in strafzaken. Het voeren van een verweer kan impliceren dat argumenten worden aangevoerd die laakbaar, crimineel gedrag rechtvaardigen. Er is pas sprake van een cultureel verweer als de verdachte, afkomstig uit een andere cultuur dan de dominante, zegt te hebben gehandeld vanuit een motief dat in de cultuur waarin hij is gesocialiseerd, geldt als aanvaardbaar of zelfs geboden. De vraag naar de aanvaardbaarheid van een cultureel verweer kan zich in allerlei situaties voordoen, waarin gedrag moet worden beoordeeld. Op de studiedag wordt het cultureel verweer beperkt tot de context van de strafrechtspleging. De studiedag richt zich op de deelnemers aan de strafrechtspleging: onder anderen op de advocaat die in zijn pleidooi een cultureel verweer voert.

Dagvoorzitter is mr. Arend Jan Heerma van Voss, sprekers zijn: prof. dr. Frank Bovenkerk, hoogleraar criminologie aan het W. Pompe Instituut; prof. dr. Marie-Claire Foblets, hoogleraar rechtsantropologie aan de Katholieke Universiteit Leuven; mr. Job Knap, advocaat in Amsterdam. 's Middags zijn er werkgroepen over eerwaak, seksuele delicten en meisjes- en vrouwenbesnijdenis.

Plaats: Auditorium van de Vrije Universiteit, de Boelelaan 1105, Amsterdam. *Kosten:* f 200. De Orde geeft *punten* voor deze studiedag. *Aanmelding:* bij Klaas de Graaff, Zilvermewuwhof 1, 5672 ED Nuenen; of [mailto:klaas.de.graaff@hccnet.nl?subject=Aanmelding studiedag PROCES](mailto:klaas.de.graaff@hccnet.nl?subject=Aanmelding%20studiedag%20PROCES): Cultureel verweer in strafzaken

Burn-out: voorkomen en bestrijden

Op 7 februari 2002 organiseert de Kamer van Koophandel Rotterdam een praktijkseminar met als titel Burn-out: voorkomen en bestrijden.

De werkdruk neemt dagelijks toe. Mondiaal vinden de veranderingen steeds sneller plaats. Het Westers economisch systeem komt steeds meer onder druk te staan, waardoor de dagelijkse spanningen in organisaties intensiever worden en reacties aan onvoorspelbaarheid toenemen. Een hoge mate van flexibiliteit, incasservermogen en inlevingsvermogen dient tegenwoordig aanwezig te zijn om het hoofd te kunnen bieden aan die intense druk. Met ingang van 1 januari 2002 treedt de Poortwachterswet in werking en dat heeft veel consequenties voor organisaties inzake hun Human-Resources-beleid. Een preventiever beleid zal van belang worden om het ziekteverzuim te voorkomen en te bestrijden.

Tijdens het praktijkseminar wordt men geïnformeerd over de gevaren, herkenbaarheid en de consequenties van burn-outs, maar krijgt men ook inzicht in de eigen vitaliteit.

Prijs: f 425/euro 195. *Informatie:* Kamer van Koophandel Rotterdam, afd. Praktijkseminars, Postbus 30025, 3001 DA Rotterdam, tel. 010-4057790, www.rotterdam.kvk.nl.

De manager als coach

Door middel van coaching kan een manager de resultaten van zijn medewerker(st)ers optimaliseren en verborgen talenten ontdekken. Coaching is belangrijk in ieder bedrijf en op alle niveaus. Mensen die goed gecoacht worden, presteren beter en zijn beter in staat om zelf ook anderen te begeleiden. Op 12 februari 2002 organiseert de Kamer van Koophandel Rotterdam een praktijkseminar met als titel De manager als coach: het belang van emotionele en sociale intelligentie.

Prijs: f 450/euro 205. *Informatie:* Kamer van Koophandel Rotterdam, afd. Praktijkseminars, Postbus 30025, 3001 DA Rotterdam, tel. 010-4057790.

Permanente opleiding

In deze rubriek vindt u opleidingen die kunnen worden gevolgd in het kader van de Permanente opleiding. De rubriek vormt een aanvulling op de cursuswijzer Permanente opleiding die vier keer per jaar verschijnt.

Ambtenarenrecht

Actueel Ambtenarenrecht***

datum: 11 december 2001, 09.30-16.00 uur en 12 december 2001, 08.30-17.20 uur
docenten: mr. P.J. Schaap, mr. H.C. Naves, mr. drs. B.B.B. Lanting
plaats: Nijmegen
punten: 10
prijs: f 2.799 (exclusief BTW)
Euroforum,
tel. 040-2974974

Arbeidsrecht

Ontslag en vergoeding in het arbeidsrecht***

datum: 17 december 2001, 09.45-17.15 uur
docenten: mr. J.R. Berculo, mr. C. Luijken, mr. H.R. Bruggink
plaats: Utrecht
punten: 6
prijs: f 695 (exclusief BTW)
OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314

Verklaring der tekens

- * Actualiteiten (basiskennis vereist)
- ** Introductie
- *** Verdieping I (redelijke basiskennis vereist)
- **** Verdieping II (gedegen basiskennis vereist)
- ***** Specialisatieopleiding

Actualiteiten arbeidsrecht*

datum: 23 januari 2002, 09.45-17.15 uur
docenten: mr. D.J.B. de Wolff, mr. D.M. van Genderen, dr. U. van de Pol
plaats: Utrecht
punten: 6
prijs: € 355
OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314

Bestuurs(proces)recht

Actualiteiten Aanbestedingsrecht*

datum: 11 december 2001, 09.00-16.20 uur
docenten: mr. M.P.H.J. Nillissen, M. Rooderkerk, J.J.A. Schreijen nri, mr. drs. I.J. van den Berge
plaats: Amsterdam
punten: 5
prijs: f 995 (exclusief BTW)
Vermande Studiedagen,
tel. 0320-237721

Overheidscontracten***

datum: maart-juni: 10 schriftelijke lessen en 1 bijeenkomst van een dagdeel
docent: mr. dr. Ackermans-Wijn e.a.
plaats: n.n.b.
punten: 3
prijs: € 1495 (exclusief BTW)
Euroforum,
tel. 040-2974974

CAO's in het onderwijs*

datum: 10 december 2001, 12:30-17:30 uur
docenten: mr. drs. F.H.J.G. Brekelmans, prof. mr. L.H. van den Heuvel
plaats: Amsterdam
punten: 4
prijs: f 495 (exclusief BTW)
PAO Vrije Universiteit Amsterdam,
tel. 020-4446255

Congres "Openbaarheid van bestuur"*

datum: 27 februari 2002, 09.30-17.00 uur
docenten: prof. mr. drs. B.M.J. van der Meulen, dr. mr. J.A. van Schagen, M.K. Maes, mr. P.J. Hustinx, mr. E.J. Daalder, mr. A. Neervoort
plaats: Rotterdam
punten: 5
prijs: € 550 (exclusief BTW)
Elsevier Juridische Academie, tel. 070-4415195

Burgerlijk (proces)recht algemeen

Commerciële contracten***

datum: maart-juni: 10 schriftelijke lessen en 1 bijeenkomst van een dagdeel
docent: prof. mr. F.W. Grosheide e.a.
plaats: n.n.b.
punten: 3
prijs: € 1495 (exclusief BTW)
Euroforum,
tel. 040-2974974

Drie jaar Wvnp; de juridische aspecten***

datum: 21 december 2001, 09.45-17.15 uur
docent: mr. A.R. van der Winkel, prof. mr. B. Wessels, mr. A. van Hees, mr. A.L. Smit, drs. J.H.M. von den Hoff, mr. G.H. Lankhorst, mr. J. Zuidweg
plaats: Utrecht
punten: 6
prijs: f 695 (exclusief BTW)
OSR Juridische Opleidingen,
tel. 030-2315314

Europees en nationaal economisch recht

Verscherpte aanpak ongebruikelijke geldstromen***

datum: 26 februari 2002, 10.00-17.00 uur
docenten: prof. mr. C.D. Schaap, prof. dr. A.B. Hoogenboom, dr. W. Bruggeman, prof. dr. mr. M. Pheijffer, mr. H.V. Koppe, mr. H.J. de Graaff, prof. mr. M. Wladimiroff, P. Hoogendoorn, mr. A.D. Plaggemars, mr. W.N. Guensberg, T.L. Coster-Vlot, dr. A. Bijvoet
plaats: Leiden
punten: 5
prijs: € 699
Euroforum,
tel. 040-2974974

VAN DE ORDE

Intellectuele (incl. industriële) eigendom

Octrooirecht***

datum: mei-juni:
5 schriftelijke lessen en 1 bijeenkomst van een dagdeel
docent:
mr. P.A.C.E. van der Kooij
plaats: n.n.b.
punten: 3
prijs: € 1095 (exclusief BTW)
Euroforum,
tel. 040-2974974

Milieurecht

Implementatie Vogel-en Habitatrichtlijn ***

Wetsvoorstel Herziene Natuurbeschermingswet
datum: 26 februari 2002, 09.30-16.50 uur
docenten:
prof. mr. J.M. Verschuuren, dr. L.C. Braat, mr. A.A. Freriks, drs. J.P. Cronau, mr. L.W. Weskamp, mr. A.F.F. Goedhart, N. Aland, ing. J.W.W. Hellevoort, J.A. van Vliet
plaats: Hilversum
punten: 4
prijs: € 699
Euroforum,
tel. 040-2974974

Ondernemings- en rechtspersonenrecht

MKB-

Ondernemingsrecht*****

datum: 3,10 en 17 december 2001, 14.30-21.00 uur; 14, 21 en 28 januari 2002, 14.30-21.00 uur; een nog nader te bepalen datum
docenten: mr. M. Verhorst, prof. dr. R.P.C. Cornelisse, mr. M.H. Heijnen,

mr. H.J. Vetter,
mr. M. Pellinck
plaats: Amsterdam
punten: 35
prijs: f 4250 (exclusief BTW)
PAO Eggens Instituut UvA,
tel. 020-5253407

Personen-en Familierecht

Het Testament in het nieuwe Erfrecht****
datum: 10 april 2002, 10.00-17.30 uur en 17 april, 10.00-17.45 uur
docent:

prof. mr. E.A.A. Luijten,
prof. mr. W.R. Meijer,
mr. W. Breemhaar,
prof. mr. W.M. Kleijn,
mr. T.J. Mellema-Kranenburg
plaats: Garderen
punten: 10
prijs: € 1.180
Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-647190

Straf(proces)recht

Actuele rechtspraak straf- en strafprocesrecht*

datum: 5 december 2001, 12.00-17.15 uur
docenten: mr. H. Abbink, prof. mr. A.J. Machielse
plaats: Amsterdam
punten: 4
prijs: f 575
PAO Vrije Universiteit Amsterdam,
tel. 020-4446255

Verzekeringsrecht, schade en aansprakelijkheid

Studie-bijeenkomst seksueel geweld en de aansprakelijkheidsverzekering***

datum: februari 2002, 14.00-18.00 uur
docenten:
mr. R. Fennekes e.a.
plaats: Utrecht of Amsterdam
punten: 3

prijs: € 60
Clara Wichmann Instituut,
tel. 020-6684069

Overige rechtsgebieden

Studiemiddag Handhaven

datum: 6 december 2001, 13.30-16.45
docenten: mr. J. Struiksma, mr. J. van der Velde, drs. W.P.G. Mulder
plaats: Amsterdam
punten: 2
prijs: f 575
NIROV, tel. 070-3028484

Argumenteren/schrijfvaardigheid

Retorica in Debat**

datum:
28 en 29 maart 2002
docenten:
R. van den Bos en C. Gelinck
plaats: Amsterdam
punten: 17
prijs: € 1100
Nederlands Debat Instituut,
tel. 020-5206464

Bemiddeling/ADR

Mediation intensive arbeidszaken****

datum: 29 mei 2002, 09.15-17.00 uur
docent: mr. A. Hanekroot
plaats: Utrecht
punten: 6
prijs: € 450
Amsterdams ADR Instituut,
tel. 020-5253749

Postdoctorale Beroepsopleiding ADR voor juristen*****

datum: 19 maart 2002, 13.00-21.00 uur, 26 maart 2002, 13.30-21.30 uur, 9 april 2002, 13.30-21.30 uur, 23 en 24 april 2002, 09.30-17.00 uur,

7 en 8 mei 2002, 09.30-17.00 uur, 4 en 5 juni 2002, 09.30-17.00 uur, 2 en 3 juli, 09.30-17.00 uur, 27 augustus 2002, 09.30-17.00 uur, 10 en 11 september 2002, 09.30-17.00 uur, 15 en 16 oktober 2002, 09.30-17.00 uur, 29 oktober 2002, 13.00-21.00 uur, 12 november 2002, 13.00-21.00 uur, 13 november 2002, 09.30-17.00 uur, 3 december 2002, 09.30-17.30 uur, 3 juni 2003, 09.30-17.30 uur
docenten:
dr. ir. A.P. Baanders, drs. N. Bremerkamp, prof. mr. A. Brenninkmeyer, prof. dr. C. de Dreu, mr. drs. C.W.M. Dullaert, mr. A. Hanekroot, mr. drs. A.A.H. van Hoek, drs. J.H.J. van Hurk, mr. M. van der Griendt, mr. M. Pel, mr. M. Schreuder-Tromp, mr. R.H. Stutterheim, mr. J. Spierdijk, S. Passow
plaats: Amsterdam/Utrecht
punten: 99
prijs: € 9000
Amsterdams ADR Instituut,
tel. 020-5253749

Talen

Duits voor Juristen**

datum: 24 mei 2002, 13.30-18.00 uur
docent: dr. C.H.F. Deutsch
plaats: Groningen
punten: 4
prijs: € 237
PAO Rijksuniversiteit Groningen,
tel. 050-3635748

Literatuur

mr. B. Barentsen e.a.

**Arbeidsrecht in
internationaal perspectief**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
97 p. f 33
ISBN 90 268 3820 4

mr. K.F.M. Berger

**Burenrecht, mandeligheid,
erfdienstbaarheden**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
244 p. f 105
ISBN 90 268 3858 1

R. Blanpain, F. Hendrickx
**Codex; Europees arbeids- en
sociaal zekerheidsrecht**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
196 p. f 40,42
ISBN 90 5583 863 2

mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis e.a.
Bundel Bouwrechtspraak
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
772 p. f 104
ISBN 90 268 38506

*mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis,
mr. A.Z.R. Koning*
Veranderende rollen
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
481 p. f 132,50
ISBN 90 268 3846 8

prof. mr. H. Franken
Recht en computer
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
672 p. f 137,50
ISBN 90 268 3638 4

mr. C.M. Hilverda e.a.

**Faillissementsfraude
in de praktijk**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
135 p. f 80
ISBN 90 268 3849 2

mr. M. Kessler

**Subjectieve bestanddelen
in bijzondere wetten**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
272 p. f 62,50
ISBN 90 38708564

prof. mr. N.S.J. Koeman
Milieuwetgeving 2001-2002
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
720 p. f 73,45
ISBN 90 140 7716 5

mr. A.A. van Rossum e.a.
Vaststellingsovereenkomst
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
73 p. f 55
ISBN 90 268 3829 8

mr. H.F.M.W. van Rijswijk
**De kwaliteit van het water en
nationaal instrumentarium van
het oppervlaktewater**
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
438 p. f 92,50
ISBN 90 268 38328

mr. C.G. Scholtens e.a.
Ontslagrecht volgens ADO
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
45 p. f 22,50
ISBN 90 268 3867 0

*prof. mr. B. Wessels
en mr. G.-J. Vossestein*
**Kaderpocket Ondernemingsrecht
2001/2002**
Sdu Uitgevers
Den Haag 2001
879 p. f 77,13
ISBN 90 5409 310 2

prof. mr. J.W. Winter e.a.
De Beursvennootschap
Kluwer Juridische Uitgevers
Deventer 2001
152 p. f 85
ISBN 90 268 3741 0

*prof. mr. A. van Wijngaarden,
mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis*
Hoofdstukken Bouwrecht deel 9
W.E.J. Tjeenk Willink
Deventer 2001
190 p. f 90
ISBN 90 271 49828

*prof. mr. A. van Wijngaarden,
mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis*
Hoofdstukken Bouwrecht deel 10
W.E.J. Tjeenk Willink
Deventer 2001
139 p. f 85
ISBN 90 271 4979 8

*prof. mr. A. van Wijngaarden,
mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis*
Hoofdstukken Bouwrecht deel 11
W.E.J. Tjeenk Willink
Deventer 2001
154 p. f 85
ISBN 90 271 49801

IK HEB Z'N GEVOEL DAT WE HIM BIJNA HEBBEN

Disciplinaire beslissingen

Verzet tegen inschrijving

Verzet door de Raad van Toezicht tegen de inschrijving van een advocaat. Op grond van ter zitting blijkende gewijzigde omstandigheden acht het hof het verzet gegrond.

- Advocatenwet art. 4 lid 2 sub b

Hof van Discipline 17 november 2000, nr. 3195

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Van Voorst van Beest en Gerritzen)

Feiten

Mr. X heeft tot medio 1987 ingeschreven gestaan als advocaat en procureur in arrondissement A. Wegens feiten, voor 1987 begaan, is mr. X veroordeeld tot een gevangenisstraf van één jaar. De feiten betroffen het doen opnemen van een valse opgave in een authentieke akte, medeplichtigheid aan heling en medeplichtigheid aan valsheid in geschrifte.

Tegen een drietal eerdere verzoeken tot hernieuwde inschrijving, gedaan in de jaren 1988, 1995 en 1998, heeft de Raad van Toezicht telkens verzet gedaan en het beklag tegen dat verzet is telkens door het hof afgewezen. Daarbij heeft het hof in aanmerking genomen dat mr. X kennelijk de onaanvaardbaarheid van zijn gedrag dat tot zijn strafrechtelijke veroordeling heeft geleid, nog immer niet inziet.

Met betrekking tot een hernieuwd verzoek van mr. X stelt de Raad van Toezicht onder meer het navolgende vast:

- Mr. X heeft een procedure aanhangig gemaakt tegen de leden van de Raad van Toezicht wegens onrechtmatig handelen jegens hem, welke procedure mr. X niet wil intrekken;
- Mr. X heeft in oktober 1998 vlugschriften in de kastjes van de advocatenkamer verspreid waarin hij uiteenzet dat hij destijds ten onrechte veroordeeld is en daarom revisie vraagt van zijn strafzaak;
- Mr. X is ten tijde van zijn hernieuwde aanvraag gedurende tien jaar werkzaam als juridisch medewerker op het kantoor van mr. Y, die in het recente verleden meerdere malen tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld heeft en in verband daarmee schorsingen van in totaal (thans) twaalf maanden zijn opgelegd;
- Mr. X kan niet bevestigen of hij verzekerd is op de beroepsaansprakelijkheidsverzekering van mr. Y, hoewel het ontbreken van zo'n verzekering bij mr. Y geleid heeft tot één van de mr. Y opgelegde schorsingen;
- Bij de raad is een klacht binnengekomen dat mr. X en mr. Y aan een cliënt, die bij hen een zaak aanbracht, verzochten een vrijwaringverklaring te ondertekenen, waarmee de betrokken cliënt afzag van aanspraken jegens mrs. X en Y voor het geval zij beroepsfouten zouden maken;
- De bezwaren die de Officier van Justitie aanvoert tegen de inschrijving van mr. X door mr. X worden afgedaan met de mededeling dat hij nimmer onoirbare en strafbare feiten heeft gepleegd.

Op grond van deze vaststellingen komt de Raad van Toezicht tot het oordeel dat mr. X nog steeds het onjuiste van zijn handelingen van destijds niet inziet en onvoldoende heeft aangetoond dat hij verantwoordelijkheid voor zijn handelingen kan en wil dragen.

Overwegingen van het hof

De raad heeft aan zijn beschikking ten grondslag gelegd, dat mr. X de onaanvaardbaarheid van zijn gedrag, dat heeft geleid tot een strafrechtelijke veroordeling in 1987, nog steeds niet inziet, hij in onvoldoende mate krachtig en ondubbelzinnig afstand heeft genomen van zijn gedragingen en nog steeds van mening is dat hem niets valt te verwijten.

De raad heeft voorts overwogen dat mr. X onvoldoende heeft aangetoond dat hij verantwoordelijkheid voor zijn handelen kan en wil dragen, waarbij de raad in aanmerking neemt dat mr. X blijk heeft gegeven van verregaande mate van onzelfstandigheid en afhankelijkheid door zijn stellingname dat hij voor het staken van de door hem geëntameerde procedure tegen de leden van de raad medewerking nodig heeft van de advocaat waar hij mee samenwerkt, omdat deze laatste materieel belang bij de zaak zou hebben, waarbij de raad het niet in het voordeel van mr. X laat meewegen dat hij samenwerkt en is blijven samenwerken met deze advocaat die in opspraak is geraakt.

Tijdens de zitting van het hof is door de gemachtigde van mr. X naar voren gebracht dat mr. X na zijn strafrechtelijke veroordeling in 1987 gedurende meer dan tien jaar de juridische adviespraktijk heeft uitgeoefend en dat in die periode niet van laakbaar of strafbaar handelen van mr. X is gebleken. Weliswaar heeft mr. X in die periode nauw samengewerkt met en kantoor gehouden bij een advocaat die in opspraak is geraakt, maar deze laatste heeft, naar ook ter zitting van het hof is gebleken, thans de praktijk neergelegd. Voor verdere negatieve beïnvloeding van mr. X behoeft, naar de stelling van mr. X, thans niet meer gevreesd te worden.

Bij monde van zijn gemachtigde heeft mr. X ter zitting van het hof toegezegd dat hij de lopende procedure tegen de leden van de raad zal royeren en dat hij zal afzien van enige publieke uiting omtrent zijn strafzaak zowel ten aanzien van de rechterlijke macht als ten aanzien van het Openbaar Ministerie.

Mr. X heeft ter zitting van het hof voorts verklaard afstand te nemen van het verleden en heeft zich uitdrukkelijk bereid verklaard samen te werken met de raad en naar de aanwijzingen van de raad te handelen. Bovendien heeft mr. X ter zitting zijn bereidheid uitgesproken om zijn praktijk uit te oefenen onder toezicht van een door de raad aan te wijzen mentor.

Bij de beoordeling van de zaak moet naar het oordeel van het hof in aanmerking worden genomen, dat inmiddels dertien jaar zijn verlopen sedert de strafrechtelijke veroordeling van mr. X werd uitgesproken, dat de advocaat die op mr. X een negatieve invloed gehad heeft zijn praktijk heeft neergelegd, dat mr. X zelf ter zitting van het hof uitdrukkelijk heeft toegezegd afstand te nemen van het verleden en zich te zullen gedragen naar de aan-

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

wijzingen van de raad en de eventueel door de raad aan te wijzen supervisor.

Dit alles tegen elkaar afwegende komt het hof tot het oordeel dat ten aanzien van mr. X een nieuwe situatie is ontstaan en dat aannemelijk is geworden dat klager een andere wending aan zijn beroepsmatig leven wil geven. Dit in aanmerking nemende en er van uitgaande dat mr. X zijn uitdrukkelijke toezeggingen als hierboven weergegeven in alle opzichten en nauwgezet stand zal doen, acht het hof de in artikel 4 lid 2 sub b van de Advocatenwet bedoelde gegronde vrees thans niet meer aanwezig. De beslissing van de raad kan dus niet meer in stand blijven.

Volgt

Gegrondbevinding van het beklag van mr. X tegen de beschikking van de Raad van Toezicht.

Te laat beroep

Bezwaren tegen de door de Raad van Discipline gevolgde procedure kunnen, hangende die procedure, langs de weg van art. 55 Advocatenwet ter kennis van het Hof van Discipline worden gebracht. Een grief tegen de beslissing van de raad, gebaseerd op die procedurele gang van zaken, leidt daarom tot niet-ontvankelijkheid.

- Advocatenwet art. 55

Hof van Discipline 17 november 2000, nr. 3197

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Mout-Bouwman en Gerritzen)

Voorzitter van het Hof van Discipline 2 juni 2000, nr. 3197

(mr. J.H.C. Zwitser-Schouten)

Overwegingen van de voorzitter van het Hof van Discipline

Mr. X voert tegen de beslissing van de Raad van Discipline de volgende grief aan:

‘Mijn klacht richt zich louter tegen de wijze van termijnverlenging en wel verlenging van de termijn ten behoeve van klager, welke mij voorkomt te zijn in strijd met beginsel [beginselen? bew.] van behoorlijke tuchtrechtspraak; indien beide betrokkenen een termijn wordt gesteld in het kader van de instructie van een klacht dient de tuchtrechter zich aan een door hemzelf opgelegde termijn te houden en dit jegens beide partijen, met welk uitgangspunt de Raad van Discipline echter bijzonder vrij is omgesprongen, hetgeen neerkomt op een ongelijke bejegening van klager en mij. Voor een verlenging van de termijn van indiening van stukken was geen enkele goede grond aanwezig nu de deken van [de Orde van? bew.] Advocaten bereids schriftelijk had bericht dat hij over opnameafschriften van de betalingen beschikte. Deze brief bevindt zich in het dossiertje hetwelk de Raad van Discipline heeft aangelegd van deze klachtzaak.

Met verzoek aan het hof te verklaren dat de grief welke ik

opwerp en ertoe strekt dat de verlenging van de termijnstelling met een periode van ruim vijf maanden een onjuiste toepassing van tuchtrecht oplevert gegrond is.’

Uit de door mr. X tegen de beslissing van de raad opgeworpen grief blijkt dat mr. X kennelijk van mening is dat zich een situatie heeft voorgedaan waarvoor artikel 55 in de Advocatenwet is opgenomen. Mr. X had zich op grond van het bepaalde in dat artikel in een eerder stadium tot het hof kunnen wenden met het verzoek de raad een termijn te stellen binnen welke de beslissing had moeten worden genomen. Nu mr. X dat niet heeft gedaan blijve thans in het midden of zich inderdaad een situatie als bedoeld in artikel 55 van de Advocatenwet heeft voorgedaan.

Beslissing

De voorzitter van het hof verklaart mr. X kennelijk niet-ontvankelijk in zijn hoger beroep.

Overwegingen van het hof

De bezwaren van mr. X richten zich uitsluitend tegen de door de raad gevolgde procedure, waarbij de raad aan klager een naar de mening van mr. X onaanvaardbaar lange termijn heeft gegund om gegevens te verschaffen. De Advocatenwet voorziet in artikel 55 in de mogelijkheid om op te komen tegenodeloze vertraging van het onderzoek door de Raad van Discipline. Mr. X heeft van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt. De Advocatenwet voorziet [niet? bew.] in hoger beroep op grond van bezwaren gericht tegen de procedurele gang van zaken.

De voorzitter van het hof heeft verweerder derhalve terecht niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep.

Beslissing

Het Hof van Discipline, op vorenstaande gronden beslissende, verklaart het verzet van mr. X tegen de beslissing van de voorzitter van het hof ongegrond.

Fraude in beroepsopleiding

Frauderen bij examens in het kader van de beroepsopleiding door de opgaven tweemaal door een ander te laten maken en als eigen werk in te leveren en eenmaal daartoe een poging te doen.

- Advocatenwet, art. 46 (2.1 wat in het algemeen niet betaamt)

Raad van Discipline Arnhem 5 juni 2000

(mrs. Feddes, Baks, Bemelmans Brandsma en Van Halder)

Hof van Discipline 17 november 2000, nr. 3222

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Gerritzen en Vermeulen)

Feiten

Mr. X, een stagiaire, heeft twee toetsen in het kader van de beroepsopleiding door een andere advocaat laten maken en dat bij

Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden

op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*

een derde toets willen doen. Toen dat uitkwam verontschuldigde hij zich, beriep hij zich op faalangst en verzocht de toetsen (zelf) over te mogen maken.

De deken, hiervan op de hoogte gesteld, diende een ambts-halve klacht in over de fraude en over onjuiste informatie die mr. X hem verstrekke met betrekking tot de persoon die hem bij de fraude ter zijde had gestaan.

Overwegingen van de raad

De raad is met de deken van oordeel dat mr. X met de door hem gepleegde examenfraude heeft blijk gegeven van een groot gebrek aan integriteit. Anders dan Mr. X zelf in zijn brief aan de Orde heeft aangegeven is hier geen sprake van een onbezonnen daad maar van een welbewuste voorbereiding, een doordacht scenario van fraude en herhaling daarvan, ook nadat ondanks de gevolgdere weg een onvoldoende was behaald.

Het verweer dat de examenfraude niet is gepleegd in de hoedanigheid van advocaat c.q. in het kader van de beroepsuitoefening wordt door de raad verworpen nu aan de examens voor de beroepsopleiding alleen maar door advocaten kan worden deelgenomen. Dat deze advocaten nog slechts voorwaardelijk zijn ingeschreven maakt dit niet anders.

Daar komt bij dat mr. X ook onwaarheid heeft gesproken ten aanzien van de persoon van zijn begeleider en in die leugen is blijven volharden.

Beide handelwijzen zijn in hoge mate in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt en rechtvaardigen de vrees dat mr. X in de toekomst ook het vertrouwen van cliënten in de advocatuur en/of de eigen beroepsuitoefening zal schaden, zoals hij nu het vertrouwen van de examencommissie en de deken heeft geschaad.

De aangevoerde faalangst kan niet tot rechtvaardiging van de handelwijze van mr. X dienen. Gezien de ernst van de feiten is het alleszins begrijpelijk dat bij de deken en de Raad van Toezicht de vrees bestaat dat mr. X niet alleen in examenverband maar ook daarbuiten onvoldoende beseft wat een behoorlijk advocaat betaamt.

De raad is dan ook van oordeel dat de klacht in beide onderdelen gegrond is en dat de maatregel van schraping van het tableau op zijn plaats is. Daaraan doet niet af dat mr. X in zijn brief het boetekleed heeft aangetrokken en ter gelegenheid van de mondelinge behandeling zijn advocaat heeft laten aandringen op een mildere dan deze ultieme sanctie.

Volgt

Schrapping.

Overwegingen van het hof

Het hof is van oordeel dat niet is komen vast te staan dat mr. Y de desbetreffende opgaven van mr. X heeft gemaakt. Deze heeft schriftelijk verklaard dat hij de tentamens niet heeft gemaakt. Hier staat weliswaar tegenover dat Z van de NOVA blijkens het

opgemaakte proces-verbaal mr. Y heeft herkend, doch zonder nader onderzoek is het hof niet in staat de juiste gang van zaken vast te stellen. Een dergelijk onderzoek acht het hof niet opportuun, omdat voor de ernst van de handelwijze van mr. X niet relevant is welke persoon anders dan mr. X zijn opgaven heeft gemaakt. Het tweede onderdeel van de klacht mist derhalve feitelijke grondslag en is dus ongegrond.

Met de raad acht het hof het frauderen in hoge mate onbetamelijk en onaanvaardbaar voor iemand die als advocaat de beroepsopleiding volgt.

Mr. X heeft aangevoerd dat hij in ernstige mate last heeft van faalangst en dat dit hem tot zijn gedragingen heeft gebracht. Hij had zich echter behoren te realiseren dat de gekozen uitweg voor hem onbegaanbaar was, gelet ook op het voor de advocatuur geldende vereiste van integriteit en betrouwbaarheid. Alles overwegende komt het hof tot de conclusie dat, gelet op de aard en de ernst van het verwijt dat verweerder kan worden gemaakt, niet kan worden volstaan met een andere maatregel dan de door de raad opgelegde maatregel van schraping van het tableau.

Maatregelen na elkaar

Bij het bepalen van de op te leggen maatregel houdt het hof rekening met het feit dat de verweten gedraging (grotendeels) heeft plaatsgevonden voordat aan de advocaat, uit anderen hoofde, een maatregel werd opgelegd.

– *Advocatenwet art. 48*

Hof van Discipline 17 november 2000, nr. 3167

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Van Voorst van Beest en Gerritzen)

Raad van Discipline Amsterdam 20 maart 2000

(mrs. Kist, Breederveld, Van Es, Knipscheer en Remme)

Feiten

Raad en hof oordelen dat mr. X in ernstige mate is tekortgeschoten, zowel in de zorgplicht jegens klager (zijn cliënt) als ten opzichte van de deken (die zelfstandig bezwaren ter kennis van de raad heeft gebracht). De raad neemt bij het bepalen van de op te leggen maatregelen in aanmerking dat het ernstig verwijtbare optreden van mr. X in deze zaak niet op zichzelf staat. Hij schiet stelselmatig en in ernstige mate tekort in zijn zorgverplichting jegens cliënten. In 1998 is aan hem daarvoor een waarschuwing gegeven en in 1999 is hem een voorwaardelijke schorsing van een maand opgelegd. De raad legt aan mr. X nu een onvoorwaardelijke schorsing op voor de duur van twee maanden.

Het hof komt eveneens tot een onvoorwaardelijke schorsing, maar van beperktere duur.

Overwegingen van het hof

Mr. X is in oktober 1998 voor het eerst tuchtrechtelijk veroor-

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

deeld. Het komt het hof aannemelijk voor dat, zoals ter zitting aangevoerd, de vanaf die tijd optredende klachten in belangrijke mate zijn veroorzaakt doordat A, die samen met hem de praktijk uitoefende, klagers kantoor (bedoeld zal zijn: het kantoor van mr. X) heeft verlaten ten gevolge waarvan klager (bedoeld zal zijn: mr. X) overbelast is geraakt. Ook wil het hof rekening houden met de omstandigheid dat de thans aan mr. X verweten gedraging grotendeels heeft plaatsgevonden voordat de raad aan mr. X voornoemde voorwaardelijke schorsing had opgelegd. Gelet op al deze omstandigheden zal het hof de duur van de op te leggen onvoorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk bepalen op twee weken.

Noot

Bij het bepalen van de (duur van de) maatregel houdt het hof voor ogen welke afdoening gevolgd zou zijn indien de onderhavige feiten, die grotendeels dateren van vóór de klachtzaak uit 1999, gelijktijdig beoordeeld zouden zijn met de feiten die toen aan de orde werden gesteld. De gedachte achter artikel 63 Sr. toegepast in het tuchtrecht.

CHBW

Schorsing na schrappen

Vordering tot tenuitvoerlegging van oorspronkelijk voorwaardelijk opgelegde maatregel van schorsing toewijsbaar, ook indien de advocaat zich inmiddels van het tableau heeft laten schrappen.

– Advocatenwet art. 48e en 57a

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 20 november 2000

(mrs. Koster-Vaags, Van der Eerden, Erkens, Goumans en Theunissen)

Feiten

Bij beslissing van het Hof van Discipline van 20 december 1999 is mr. X de maatregel van een voorwaardelijk opgelegde schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van één maand opgelegd. De voorwaarde luidt: 'dat mr. X alsnog binnen de termijn van één maand na verzending van een afschrift van deze uitspraak de deken schriftelijk en gemotiveerd inlicht omtrent de vraag of mr. Y onder de dekking van de door mr. X gesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering valt, alsmede de aan hem bij schrijven van de deken d.d. 7 mei 1999 gestelde vragen schriftelijk beantwoordt, een en ander onder overlegging van de stukken zoals gevraagd door de deken bij brief van 23 april 1999'. Mr. X komt de opgelegde voorwaarde niet na en de deken vraagt om een tenuitvoerlegging van de voorwaardelijk opgelegde maatregel van schorsing voor de duur van één maand. Mr. X stelt zich op het standpunt dat de behandeling van de vordering van de deken geen doorgang kan vinden omdat hij zich inmiddels heeft laten schrappen van het tableau.

Overwegingen van de raad

De raad verwerpt de stelling van mr. X dat niet op de vordering van de deken kan worden beslist omdat mr. X inmiddels van het tableau is geschrapt. Het tuchtrecht blijft van toepassing op handelen of nalaten van mr. X voorafgaand aan de datum van zijn defungeren als advocaat. Het opleggen van een maatregel of de tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde maatregel blijft daarbij mogelijk, ook als die maatregel niet ten uitvoer kan worden gelegd. Mr. X heeft niet weersproken dat hij niet aan de door het Hof van Discipline opgelegde bijzondere voorwaarde heeft voldaan. De raad acht dit nalaten van mr. X tuchtrechtelijk ontoelaatbaar. De vordering van de deken zal daarmee worden toegewezen.

Volgt

Tenuitvoerlegging van de oorspronkelijk voorwaardelijk opgelegde maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van één maand.

Tot rechter wenden

De regel dat het een advocaat niet geoorloofd is zich zonder toestemming van de wederpartij tot de rechter te wenden nadat om een uitspraak is gevraagd, is ook van toepassing op het handelen van een advocaat in tuchtzaken, ook indien de tuchtprocedure betrekking heeft op een klacht die tegen de advocaat zelf is gericht.

- Advocatenwet art. 46
- Gedragsregel 15 lid 2

Raad van Discipline Amsterdam 4 december 2000, nr. 7645

(mrs. De Groot, Van Es, Hamming, Karsten en Remme)